

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĖS
AMERIKA, LDS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK
Copyright

XXXVII. Nr. 13.

Redakcija: GLenmore 5-7281

ANTRADIENIS, (Tuesday),

GEGUŽĖS (MAY) 6 D., 1952 M.

Administracija: GLenmore 5-7068

10 CENTU

PLIENO PRAMONE VĖL PRADĖJO DARBĄ

Washingtonas. — Pradėję streiką plieno pramonės darbininkai vėl grįžo į darbą. Aukščiausias teismas kol kas tepadarė nutarimą, kad be pramonės ir darbininkų unijų susitarimo vyriausybė negali pakelti atlyginimų arba pakeisti darbo sąlygas. Prez. Trumanas kaip tik buvo paskelbęs, kad jis pakels darbininkams atlyginimus, jei greitai laiku tarp darbaviečių ir darbininkų nebus pasiekta susitarimo. Tam teismo sprendimas užkirtė kelią. Tačiau prezidento žygio perimant plieno pramonę vyriausybės žinio teismo aukščiausias teismas dar nesvarstė ir jo sprendimo laukiama ne anksčiau, kaip gegužės 12 d. Jis tik sulaukė teisėjo Pines sprendimo, kad prezidento žygis nelegalus, įsigaliojimą. Tad plieno pramonė kol kas lieka vyriausybės žinioj. CIO pirm. Murray pareiškė, jog darbininkai prieš vyriausybę nestreikuoja ir paragino juos vėl grįžti į darbą. Pieno įmonės vėl pradėjo darbą.

Prez. Trumanas buvo sušaukęs fabrikančių ir darbininkų atstovus naujai konferencijai. Tačiau pasiekti susitarimo nepavyko ir derybos vėl nutrūko. Prieš aukščiausiojo teismo sprendimą dėl prezidento žygio teisėtumo susitarimo nesitikiama. Pieno firmos prieš trejetą savaitių pasiūlė pakelti į valandą 12½ cento darbininkams atlyginimą ir dar 5½ cento kitų priedų. Bet daugiau atlygi-

nimus kelti nesutinka. Darbininkai reikalauja 17½ cento pakelti atlyginimą į valandą ir dar 8½ cento ir kitų priedų. Tokiam atlyginimų pakėlimui pritarė ir Atlyginimų Valdyba, tačiau fabrikai tokiu atveju reikalauja leidimo pakelti \$12 tonai plieno kainą, o vyriausybė teleidžia pakelti plieno kainą \$450 tonai.

SUVARŽOMAS GAZOLINO NAUDOJIMAS

Naftos darbininkų streikas gali dar daugiau išsiplėsti

Washingtonas. — Naftos administracija paskelbė, jog nuo šios dienos civilinio susisiekimo oro linijos gaus 30% mažiau gazolino kaip ligi šiol. Suvaržymas taikomas ir privatiems lėktuvams. Sportiniai skraidymai visai uždrausti.

Streike dalyvauja apie 90.000 darbinink ir siekusi į dieną 3.000.000 statinių naftos produktų gamyba jau sumažėjo visu trečdaliu. Vyriausybės

PRANCŪZAI PUOLA HANOI SRITY

Hanoi, Indokinija. — Prancūzų karinės oro pajėgos puola į pietus nuo Hanoi komunistų pajėgų telkinius ir sunaikino vieną tiltą ir nutraukė prie Laokay geležinkelio susisiekimą. Nutrauktoji geležinkelio linija komunistams vaidina didelį vaidmenį, apsirūpinant iš Kinijos kariniais reikmenimis.

KARO PAVOJUS MAŽESNIS KAIP 1951 METAIS

sako Churchillis

Londonas. — Anglijos min. pirm. Churchillis pasakė per radiją kalbą, kurioje pareiškė, jog šiuo metu karo pavojus esąs mažesnis, kaip buvo 1951 metais. Jis pripažino, jog padėtis tebėra sunki, bet karo grėsmė paskutiniųjų šešių mėnesių laikotarpy esanti sumažėjusi. Vidaus gyvenimo pagerėjimas, Churchillio nuomone, priklauso nuo tarptautinės padėties pagerėjimo. Netikrumas dėl ateities kelia įtampą abiejose geležinės uždangos pusėse ir neleidžia gyvenimui normaliai vystytis. Bet jis turės viltingai, kad tarptautinį įtempimą pavyks sumažinti.

KAIP SUPRASTI?

Gegužės 1 d., kaip praneša "The New York Times", Valstybės Departamentas pasiskelbė, kad visi JAV piliečiai, norėdami keliauti į Sovietų Sąjungą ar jos kontroliuojamus komunistinius kraštus, turės gauti specialius JAV vyriausybės leidimus. Nuo balandžio 28 dienos pasuose bus įspaudžiamas įrašas:

"Šitas pasas netinka keliauti į Albaniją, Bulgariją, Kiniją, Čekoslovakiją, Vengriją, Lenkiją, Rumuniją ar Sovietų Sąjungos Socialistines Respublikas, jeigu jis nėra specialiai valstybės departamentu pripažintas tinkamas tokiai kelionei."

Sis potvarkis išleistas, norint apsaugoti geros valios, bet nepakankamai atsargius JAV piliečius nuo likimo, kokis išliečia žurnalistą Oatis, JAV piliečio Kinijoje ir pan. Tačiau mūsų dėmesį patraukia tai, kad Departamento nustatytame tekste yra suminėtos visos satelitinės bolševikų įtakojė esančios valstybės, bet nutykėtos bolševikų paverptos ir įsijungtos Pabaltijo valstybės.

Kaip tai suprasti? Tas nutykimas gali būti aiškinamas ta prasme, kad valstybės Departamentas Pabaltijo valstybes įskaito tarp jo minimų Sovietų Sąjungos Socialistinių Respublikų. Mes taip nenorėtume suprasti, nes toks aiškinimas nėra suderinamas su visais ligšioliniais JAV vyriausybės pareiškimais ir nusistatymais, pagal kuriuos Pabaltijo valstybių įjungimas į Sovietų Sąjungą JAV nepripažįstamas. Išvada viena: Departamento nustatytas įrašas nėra tiksliai suformuluotas ir suderintas su paties Departamento linija.

Vakarai derės su Sovietais dėl Vokietijos sujungimo

Paryžius. — Norėdamos užkirsti komunistinei propagandai kelią, JAV pasiūlė Anglijai ir Prancūzijai pradėti derybas su Sovietais dėl Vokietijos sujungimo. Bet tai tebūsiąs bandymas. Kaip Paryžiuje pareiškama, amerikiečiai siūlo, kad

Vakarų valstybių aukštieji komisarai kartu su Sovietų atstovais imtųsi iširti, ar įmanomi visos Vokietijos laisvi rinkimai. Jei pasiūlymui anglai ir prancūzai pritarė, jis bus perduotas Sovietams. Tai būtų atsakymas į paskutinįją Sovietų notą. Toje notoje Sovietai siūlo sušaukti keturių didžiųjų valstybių konferenciją, kuri paruoštų taikos sutartį su Vokietija.

Tasai Sovietų pasiūlymas Vakarų buvo šaltai sutiktas. Bet dabar ryžtamasi tokios politikos imtis. JAV tikisi, jog

tai parodys, kad Sovietai iš tikro sujungti Vokietiją nesiekia, bet tokius pasiūlymus daro tik propagandos tikslais.

AIRIJAI REIKALAUJA SAVO ŠIAURINIŲ PROVINCIJŲ

Dublinas. — Airijos min. pirmininkas de Valera pareiškė, jog, prieš stodama į Atlanto gynybos sąjungą, Airija pirmiau turi atgauti savo šiaurines provincijas. 1922 m. Airijai atgaunant nepriklausomybę, Anglijai pavyko išlaikyti savo rankose šešias Airijos provincijas. Tačiau airiai visą laiką tų provincijų reikalauja ir, kol tos provincijos tebėra anglų rankose, jie nenori dėtis į jokias vakariečių sąjungas. Jie dėlto nestoja ir į Atlanto sąjungą. O Airijos sąjungoje dalyvavimas karo atveju Vakarams būtų labai reikšmingas, nes ji turi dvi svarbias laivyno bazines Cork ir Queens-town, kurios, Atlanto sąjungos admiralo nuomone, šiaurinio Atlanto kontrolei turi didelės svarbos.

De Valera savo pasikalbėjime pareiškė, jog pagaliau abi Airijos dalys turės būti sujungtos. Jo nuomone, jei būtų visos Airijos padarytos tautos atsisklaimas, tai neabejotinai didelę gyventojų daugumą pasiskaitytų už susijungimą. Tačiau Ulsterio sostinė Belfasto vyriausybės pareigūnai tvirtina, jog gyventojų dauguma tose šešiose provincijose esanti prieš jų prijungimą prie laisvosios Airijos dalies.

SOVIETAI PUOLA AMERIKĄ

Maskva. — Gegužės 1 proga Maskvos Raudonojoje aikštėje įvyko didelis paradas, kuriame dalyvavo visų ginklo rūšių kariniai daliniai ir suvesti iš įvairių įmonių darbininkai. Parade dalyvavo ir Stalinas, apsivilkęs maršalo uniforma, bei kiti aukštieji Sovietų Sąjungos ir partijos pareigūnai. Kalbą pasakė sovietinis maršalas Govorovas. Savo kalboje Govorovas pirmiausia pasigyrė, jog Sovietų armija esanti pasiruošusi atremti visus "agresorius", kurie grasina Sovietams, ir tuomet puolė Ameriką, kuri tariamai vedanti Korejį bakterieologinį karą. Taip pat jis priekio Vakarams jų tariamai sukeltą ginklavimosi lenkyniavimą ir bandymus atgaivinti japonų bei vokiečių imperializmą.

Kaltinimas, kad amerikiečiai veda Korejį bakterieologinį karą, šiuo atveju buvo pirmas atsitikimas, kada Sovietų maršalas į iškėlė, nors Sovietų diplomatai ir komunistinė spauda jau ilgą laiką šį dalyką naudoja savo propagandai.

PER 12 MENESIŲ BŪS PAŠAUKTA 610.000 VYRŲ

Washingtonas. — Gynybos įstaiga paskelbė, jog pagal dabar esančius planus 12 mėnesių laikotarpy, pradedant š. m. liepos 1 d., bus pašaukta prie ginklo 610.000 vyrų. Naujai pašauktieji iš dalies pakeis 1.080.000 vyrų, kurie bus iš aktyvios tarnybos atleisti, ir kartu 110.000 vyrų padidins dabar esančią karines pajėgas, kad bendras jų skaičius pasiektų 3.700.000 vyrų.

Dėl streiko daug kur gazolino stotys iškabino jau tokius iškabas, nes nebūna daugiau kuo parduoti.

SEVILIJOS KARDINOLAS PRIEŠ FRANCO

Sevilija. — Sevilijos arkivyskupas kardinolas Segura savo paskutiniajame ganytojiname laiške stipriai puolė Franco režimą ir apkaltino, kad vyriausybės cenzoriai iškreipė ankstyvesniojo jo ganytojinio laiško turinį, bei uždraudė bet kokius komentarus, kurie nėra valdžios inspirovoti. Kartu kardinolas išspėjo katalikus neskaityti Falangos partijos leidžiamą "Arriba" laikraščio, kuriame tie iškreipimai buvo paskelbti.

"Arriba" kritikavo kardinolo kovo 1 d. išleistą ganytojinį laišką, kuriame esą vyriausybė išspėja, kad neleistų Ispanijai platintis protestantizmui tik dėl to, kad gautų Amerikos paramą, ir esą nurodoma, jog ligi šiol dabartinė vyriausybė visuomet Bažnyčią saugojusi ir rėmusi.

Kardinolas nurodė, jog yra nepaprastai rimtas valdžios piktnaudžiojimas ganytojiškam katalikų laiško mokslą cenzuruoti, pakeisti laiško tekstą ir uždrausti visus komentarus,

kurie nėra vyriausybės inspirovoti. Kartu Sevilijos arkivyskupas pabrėžė, jog tai nebe pirmas kartas, kad į tokį valdžios piktnaudžiojimą jam tenka atkreipti dėmesį. Jo ganytojiniai laišškai jau buvo cenzuruojami 1947, 1948 ir 1949 metais. Kardinolas tikėjosi, jog dėl to padaryti įspėjimai padės, tačiau pasirodė kitaip.

"Arriba" komentaras buvo paskelbtas visoje Ispanijoje, nes to reikalavo vyriausybė. Taip pat tame pačiame "Arriba" numery buvo įdėta iš arkivyskupo laiško ištrauka, kurioje buvo tam tikros svarbios laiško vietos cenzūros išbrauktos.

Kardinolas priminė popiežiaus nurodymą, jog pasaulinė vyriausybė negali cenzuruoti Bažnyčios mokslo. Kartu pažymėjo, jog jis negali prieš "Arriba" imtis sankcijų, kadangi šis laikraštis išsina ne jo vyskupijos ribose, tačiau išspėjo katalikus šio laikraščio neskaityti, nes jis platina dideles klaidas.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

- JAV ragina Prancūziją, Vokietiją ir kitas Europos valstybes greičiau spręsti Europos armijos klausimą. Kadangi Kongresas liepos mėnesį kuriam laikui pertraukia savo posėdžius, laiku dalyko nesutvarkius, gali būti uždelstas reikalingų priemonių priėmimas.

- Tunise ir Alžire vėl įvyko susirėmimų tarp prancūzų ir vietinių gyventojų. Policija panaudojo šaunamuosius ginklus. Yra eilė sužeistų.

- Dėl susidariusios padėties gali nusitęsti rušimosios su Vokietija sutarties pasirašymas. Tuo reikalu Bonnoje lankėsi gen. Eisenhoweris ir tarėsi su kancleriu Adenaueriu. Sutarties pasirašyti kliūtį sudaro jeinančių į dabartinę vyriausybę Laisvųjų Demokratų ir Vokiečių partijos priešinimasis dabar paruoštai sutarčiai.

- Ziniomis iš Bukaresto, ten komunistai pradėjo naujas gyventojų deportacijas. Iš paties Bukaresto į kitas Rumunijos dalis išvežama 20.000 gyventojų. Išvežamiesiems leidžiama pasiimti tik vieną lagaminą. Visą savo turtą privalo palikti.

- Vokietijos sovietinės zonos užsienio reikalų ministerio G. Dertinger spaudos skyriaus vedėjas G. Rummel pabėgė į Vakarų. Bėglys pareiškė, jog jis negalėjęs išverti nuolatinio jo sekimo bei šnipinėjimo.

- Ligi šiol JAV karių Vokietijoje turėtos privilegijos panaikintos. Tarp jų ir nemokami namų patarnautojai bei kiti panašūs patarnavimai, kurie į metus Vokietijai sudarydavo \$45.000.000 okupacinių išlaidų.

- Kinijoje komunistinė vyriausybė nusavino paskutinę dar buvusią privačią radijo stotį. Visa informacija iš privačių rankų galutinai perimama vyriausybės žinioj.

- Dėl gazolino stokos, streikui prasidėjus, eilė JAV oro susisiekimo bendrovių jau ruošiasi susiaurinti savo skridimų planą.

- Kinijos komunistinė vyriausybė uždraudė laivams įplaukti į Kantono, Swatau ir Amoy uostus. Manoma, jog apsaugai nuo galimo nacionalistų išsikėlimo iš Formozos į Kiniją tie uostai munojami.

Jones and Laughlin plieno bendrovės dūmtraukiai vėl rūksta, nes darbininkai grįžta į darbą. Dešinėje Ph. Murray, CIO pirmininkas, nutraukęs streiką, kol plieno pramonę administruoja vyriausybė.

TEKANTI SAULĖ IR ŽVAIGŽDĖS

Kaip Japonija ir Jungtinės Amerikos Valstybės
Kryžiuojasi prie didžiojo vandenyno

Pas mus yra daug vyšnių...

Vašingtone pavasarį labai gražiai sužydi vyšnios. Japoniškos. Yra ir ta pirmoji vyšnia, kuri Japonijos imperatoriaus vardu buvo pasodinta padėkai Amerikai išreikšti. Amerikoje, Portsmoutho uoste (New Hampshire), 1905 metais buvo surašyta taika tarp Japonijos ir Rusijos. Prez. Th. Rooseveltas tarpininkavo. Japonai buvo patenkinti, gavę įkelti koją į Koreją, Sachaliną, Port Arthūrą. Japonams to reikėjo. Jau tada jų žmonių buvo per daug, o po pačia jų nosimi buvo per daug neapgyventų Azijoje žemių. Daug iš jų buvo Rusija apėmusi. Amerika palaikė japonus prieš rusus ir dėl to Vašingtone sužydi vyšnios. Tačiau dviejų kraštų santykiai toliau taip gražiai neįsivystė, kaip vyšnių žiedai. Raskė juos žmonės, prekės ir karai.

...bet nėra kur dėti žmonių

Japonai niekada žmonių netrūko. Prieš 200 metų ji turėjo apie 30 milijonų. Tiek ji ir galėjo išmaitinti. Ligi praėjusio karo jų priaugo iki 83,6 milijonų ir jų nebuvo kur dėti. Tas vulkanas nerimo po Japonijos vyšnėmis, ant nedidelių salų. Jis plėtėsi į visas šalis. Pirmiausia didelės žmonių masės, pasiėmusios ant pečių šautuvus, nuėjo kurtis Korejoje. Mandžurijoje ir Kinijoje, kur buvo taip pat tirsta geltona žmonių košė. Japonai po jų malėsi beveik dešimtį metų, kol prasidėjo antras Pasaulinis karas. Tarp Pirmojo ir Antrojo karo japonai dar užsėdė seniau vokiečių valdytas salas. Nėdėlės tos buvo salos, kaip musės ežere, bet jos vedė į Pacifiką, supo Australiją ir tiesė tiltą į Amerikos žemyną. Visur ten galėjo dar sutikti daug žmonių. Japonų deka, nieks nepriėmė. Bijoję. Jie veisėsi ir darbištės, sunkiai nutautinami. Bandė jie kurtis Brazilijoje ir plačiu ruožu prasikirsti pro Amazonės miškus — nuo Pacifiko iki Atlanto. Brazilai pabūgo ir išvyjo. Jungtinės Amerikos Valstybės čia leisdavo japonams atvažiuoti, čia vėl uždrausdavo. Būkstavo, kad nenusėstų visos Kalifornijos. Japonai miršo. 1924 m. visoje Japonijoje buvo paskelbtas boikotas amerikiečių prekių. Prekės buvo antiras nesantaikos obuolys.

...nėra kur iškisti prekių

Japonai gamino daug prekių. Visoklausių. Darbo jėgos jiems nestigo, ir pigios. Pigios jų prekės prieš praėjusį karą užplūdo pasaulinę rinką, sukėlė dumpį, pigiai gaminti? Pragyventi ne darba. Kas čia kito galėjo taip pigiai gaminti? Pragyventi ne-

būtų galėjęs iš to, ką japonas darbininkas uždirbdavo ir pragyvendavo. Negi daug jam reikėjo: šilkinį marškinį ir saujos ryžių. Namai taip pat beveik iš popierio — sudreba žemė ar papučia stipresnė vėtra, ir namo nebėra. Po kurio laiko jis ir vėl stovi su popieriniais spalvetais žiburiais prie durų. Laukia svečių. Mandagiai visada priima. Japonas nekada tau tiesiai nepasako, kad tavęs nekenčia. O jų taip pat visur nekenčia. Dėl tų prekių ir veržiamo kurtis kito namuose. Japonai taip kūrėsi Azijoje ir Pacifike, kol pratrūko antras Pasaulinis karas.

Reikia griebtis karo

Pratrūko jis Amerikai staugiu Pearl Harbor užpuolimu (1941 m. gruodžio 7 d.), o pasibaigė atominėmis bombomis ir japonų kapituliacija Missourio laive (1945 m. rugsėjo 2 d.). Japonams iš pasaly užpuolus Pearl Harbor, užmušta 2343, dingo be žinios 876 ir sužeista 1272 žmonės. Atominės bombos Hirošimoje paklojo šimtus tūkstančių. Po to prasidėjo okupacija. Japonijos imperatorius buvo nuo dieviškojo sosto nukeltas, o jo vietą užėmė Ceazaris. Jis buvo gen. MacArthur. Valdė kitų sąjungininkų neprišleisdamas. Ypač bolševikų. Nuo japonų taip pat atokiai laišėsi. Rasi, dėlto japonų buvo išlydėtas su ovacijomis. Japonai visada mandagūs, bet ką galvoja, nepasako. O MacArthuras jiems daug ką pasakė.

Pasakė, kad toliau taip tvarkytis jie negali. Turi sudomokratuoti. Imperatorius paliko nebėra dievas — tik demokratinės valstybės kepurė. Parlamentas jau viską tvarko. Jį renka ir moterys. Pirmą kartą japonų istorijoje tos moterys, kurios buvo ir paliko dar vyrų vergėmis. Amerikiečiams kariaus tai net patiko. Geros, švelnios, klusnios. Vaikų nori, ne skyrybų. Nemaža jų namo parsivežė, kaip tuos vyšnių kerus į Vašingtoną. Ar dabar abiejų kraštų santykiai jau žydės?

Dabar jau gyvenime geruoju?

Safrancisco konferencija prieš metus tuos ryšius sumezgė rašytine sutartimi. Visų tautų akivaizdoje japonai pasidavė taikai būti ir gražiai sugyventi. Dabar jie jau pradeda gyventi. Okupacija pasibaigė. JAV ambasadorius jau nuvyko pakeisti karinės valdžios. Lieka tikta karinės amerikiečių įgulos saugoti japonus nuo rusų. Tai yra tikra, bet yra ir kita dar priežastis. Apie ją pakalbėsime kitą kartą.

S.

Gegužės 1 d. Tokio, Japonijos sostinėje, tūkstančiai komunistų surusė ties karališkaisiais rūmais triukšmingas demonstracijas, kurių metu sužeista daugiausia 350 asmenų ir užmuštas vienas policininkas. Apie 100 amerikiečių automobilių, kurių padėgės demonstrantai, mėtydami uždegto gazolino butelius. Daug amerikiečių ir kitų vakariečių demonstrantų buvo sužeisti gatvėse.

ZEMĖS ŪKIUI BLOGI LAIKAI

Washingtonas. — Žemės ūkio įstaiga paskelbė, jog galimas dalykas, kad 1952 m. bus finansiniu atžvilgiu žemės ūkiui blogiausi nuo pat praėjusio karo pabaigos. To priežastis — žemės ūkio gaminių kainų kritimas iš vienos pusės ir gamybos išlaidų kilimas iš antros pusės. Nors žemės ūkio pajamos numatomos maždaug tokios pat, kaip ir praėjusiais metais, tačiau fermerių padėtis pablogėsanti, nes kitų gaminių kainos yra pakilusios.

DEGA MISKAI

Bear Mountain. — Bultontown rajone kilo miško gaisras, kuris išsiplėtė beveik visą mišlą. Su gaisru kovoja apie 200 policininkų, savininkų ir parkų tarnautojų. Taip pat ir Hovenkopf, į šiaurę nuo Mahwah, N. J., kilo miško gaisras. Policijos ir ugniagesių pastangomis gaisrą pavyko sulaikyti.

Lietuvių studentų dėmesiai

Šių metų gegužės mėnesyje vykęs Lietuvių Studentų Sąjungos JAV centrinio organo rinkimai. Kiekvienas lietuvis studentas dalyvavimą rinkimuose turėtų laikyti savo pareiga. Negausios yra mūsų greitos, esam plačiai pasklidę įvairiose kraštuose, tad visi kaip vienas privalome jungtis į bendrą darbą — darbą ypatingos svarbos mūsų tautos laisvinimo kovoje, nes nuo mūsų, jaunosios kartos, pastangų priklauso lietuviško reikalo išlaikymas pasaulyje.

Rinkimams į Lietuvių Studentų Sąjungos JAV centrinio organo kandidatų taisyklės jau buvo paskelbtos spaudoje. Šiuo pranešimu Rinkiminė Komisija skelbia nustačiusi gegužės 14 d. (pašto antspaudu) kaip terminą, iki kurio galima išstatyti kandidatų sąrašus, kuriuos prašoma siųsti komisijai šiuo adresu: D. Trimakas, 2151 W. Cernak rd., Chicago 8, Ill. Neaiškus klausimus, prašoma kreiptis tuo pačiu adresu.

Lietuvių Studentų Sąjungos JAV Rinkiminė Komisija

World Federation of United Nations Associations, 45 East 56th Street, New York 21, N. Y.

ŽMONIJOS MOKSLO IR KULTūros ISTORIJA

Dr. M. Gimbutienė ir prof. S. Sužiedėlis lankėsi Yale universitete (New Haven, Conn.) pas prof. Dr. Ralph E. Turner, vyriausiąjį redaktorių UNESCO ruošiamos "Žmonijos Mokslo ir Kultūros Istorijos" (History of Mankind). Veikalas bus 6 tomų, paruoštas ir išleistas iki 1956 metų pabaigos. Prieš tai keturiais kurtus per metus bus leidžiamas Paryžiuje žurnalas "Cahiers de l'histoire Mondiale" (Journal of World History). Jame bus spausdinami straipsniai, paruošti minėtam veikalui, ir kritiškos pastabos. Pirmas numeris bus išleistas 1952 m. kovo mėn.

Su prof. Ralph E. Turner išsiaiškinta, kad Lietuvą liečiančių straipsnių gali būti apie 5-7, kiekvienas po 20 puslapių (600 žodžių puslapyje). Jie turi liesti Lietuvos priešistorę

(ryšius su visa šiaurės rytų Europos sritimi), lietuvių kalbą, tautosaką, liaudies meną ir papročius, teisę, dailę, literatūrą ir mokslą, ūkinius-sociolinius santykius ir trumpą politiką apžvalgą. Straipsniai gali būti paruošti angliškai, prancūziškai arba ispaniškai. Kai kurie galėtų pasirodyti jau pirmame žurnalo numeryje. Temos turi būti pateiktos iki birželio 4 d.

Kas tais klausimais turėtų kokių pasiūlymų ar norėtų platesnės informacijos, prašoma rašyti Dr. M. Gimbutienei, 250 Columbia Rd., Dorchester, Mass. Ji yra sekretorė komisijos, sudarytos prie Patariamosios Lietuvių Grupės palaikyti ryšius su minėto veikalo redakcija ir sutelkti bendradarbiams lietuviškai medžiagai paruošti. Į komisiją įeina dar prof. dr. J. Puzinas ir prof. S. Sužiedėlis.

PLG

KALBOS APIE KORUPCiją YRA MELAS

sako prez. Trumanas

Washingtonas. — Kalbėdamas National Civil Service League, prez. Trumanas pareiškė, jog, artėjant rinkimams, opozicija griebiasi melų apie įsivyravusią jo administracijos korupciją. Tokia taktika, prezidento nuomone, nėra lojali JAV valdymosi formai ir tokie žmonės esą tiek pat pavojingi kaip ir komunistai. Jie lojalumo programą norį išnaudoti įgandinimui.

Nors vardais nieko Trumanas nepaminėjo, tačiau laikoma, jog jis turėjo galvoj McCarthy ir kitus kongreso narius, kurie įvairiais atvejais tvirtina, kad į Rooseveltą ir Trumano administraciją buvo priliūdę komunistai.

Trumanas pareiškė, kad jo administracijos žmonių moralinis lygis yra aukštesnis, kaip Amerikos biznio pasaulio. Tačiau esą kaip tik iš biznio pasaulio girdėti daugiausia administracijos puolimų. Nors administracijos darbuotojų eilėse pasitaikė vienas kitas netinkamas asmuo, bet visi nusikaltesieji buvo patraukti teismo atsakomybėn ir tai ištikyti taip pat ir kitus, jei jų pasitaikytų.

KO TĖVAI NEŽINO

E. URBONAS

Šias eilutes Amerikos lietuviškai visuomenei tyčia rašau prieš Nekalto Prasidėjimo Seserų Rėmėjų suvažiavimą, kuris įvyks gegužės 18 d. Putnam, Conn. Ką bendro turi mūsų tėvai su šios vienuolijos seselėmis, ar su jų rėmėjų suvažiavimu? Tai klausimas, į kurį jaučiu pareigą atsakyti ir tuo pačiu padėti mūsų jaunimui ir jo tėvams.

Dvi sunkios problemos vargina lietuvių tėvą ir motiną šiame krašte: 1. kas daryti su vaiku, jeigu šeimoje nėra jokių auklėjimo sąlygų, pvz., kur tėvai dirba abu ir yra darbo pavarginti, arba, dar blogiau, kur vaikas neturi vieno iš tėvų, o kartais ir abiejų; 2. kas daryti su vaiku, kai jis baigia namie vidurinį mokslą (high school), matai yra gabus, ir negali leistis į aukštąjį mokslą dėl per nelyg didelio brangumo. Šių dviejų klausimų užburtame rate žūsta lietuviški talentai. Žūsta lietuviškas vaikas savajai tautai. Abiem šiais atvejais Nekalto Prasidėjimo Sesers padeda tėvams ir turi sąlygas tą pagalbą plėsti.

Seserys Putname turi mergaitėms bendrą. Šitame bendrabutyje jau eilę metų gyvena gražus būrys lietuvių, visokio amžiaus. Kadangi mokyklos savos seselės neturi, tai mergaitės paskirstytos po amerikoniškas mokyklas šioje apylinkėje. Pradžios mokyklos amžiaus mergaitės mokosi Putnam seserų. Vidurinio mokslo amžiaus mergaitės mokosi taip pat Putname tu pačių seserų vedamoje vidurinėje mokykloje (high school). Su abiem šiom mokyklom specialiai susipažinai iš vidaus ir patyriau, kad vietos visuomenė yra taip suinterisuota savo vaikų patekimu į jas, jog ilgą laiką iš anksto užsiprašo vietas, kad neliktų vaikas valdiškoje mokykloje, nors valdiškos čia,

kaip patyriau, taip pat puikios. Aukštojo mokslo amžiaus mergaitės studijuoja Annhurst College, kuri yra apie penkios mylios atstu nuo mūsų seselių vienuolyno. Pradžios mokyklos ir vidurinės mokyklos mergaitės, kaip paprastai, už mokslą mokėti nereikia. Kolegijoje kai kurios mūsų mergaitės gauna stipendijas, už mokslą atleidimo nuo mokesčio forma. Į naujai į Ameriką atvykusias mergaites iš viso Annhurst College atsižvelgia ir mokesčius lengvina. Tokiu būdu lieka tik pragyvenimo bendrabutyje išlaidos pas mūsų seseles.

Bendrabačiu ir jo auklėjimu ypatingai domėjaisi ir štai kokios patirtys. Mergaitės moka už pragyvenimą pasakiškai pigiai. Tvirtinu, kad namuose mergaitės nieku būdu pigiau nebeišlaikys. Tragiskų aplinkybių nelaimingon padėtinį stumtos mergaitės seselių nemokamai išlaikomos. Maistas, kambariai ir visa aplinka yra tikrai gera. Kadangi mergaitės mokosi amerikoniškose mokyklose, lietuvių kalbos ir kultūros reikalai yra organizuoti bendrabutyje. Pats svarbiausias dalykas yra tai, kad mergaitės namie tarp savęs kalbasi lietuviškai. Taigi, abidvi kalbos praktiškai eina lygiagrečiai — per dieną mokykloje angliškai, o vakarais namie — lietuviškai. Mergaitės išmokytos lietuviškai deklamuoti, dainuoti, vaidinti, šokti lietuviškus laudies šokius. Savo pasirodymais mergaitės atkreipė Bostono, Worcesterio ir kitų New England miestų amerikonių dėmesį.

Šis suvažiavimas turėtų būti gera proga tėvams atvykti, susipažinti, išsiaiškinti ir pasinaudoti palengvinančiomis aplinkybėmis mergaitėms mokslą išieiti. Patyriau, kad tose sąlygose, kokiose bendrabutis yra dabar, jis yra pilnas, bet jeigu atsirastų dar didesnis skaičius norinčių, jis galima būtų pratęsti.

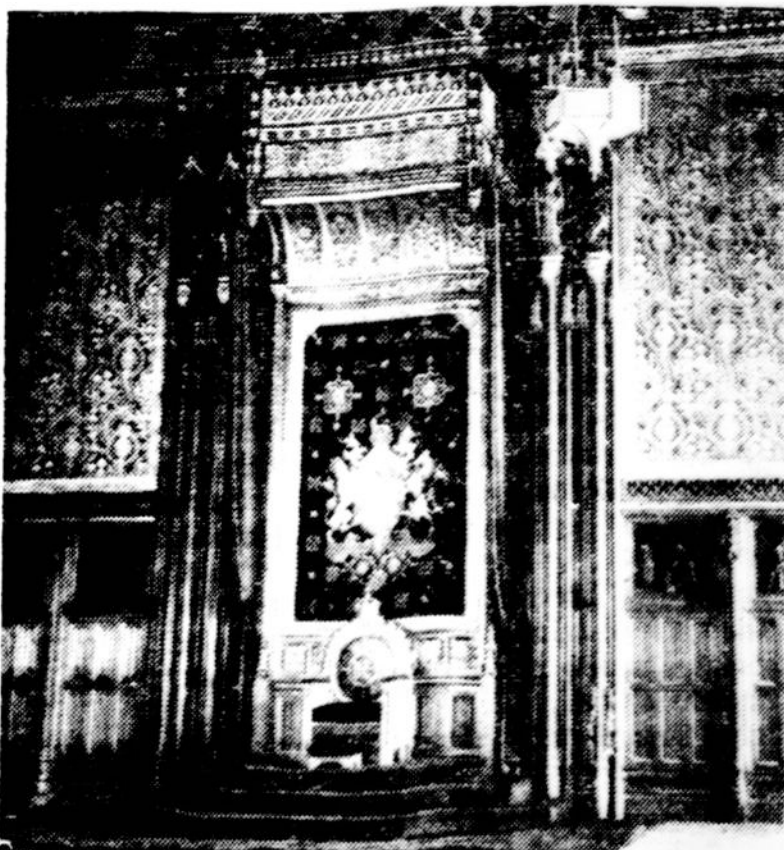

Naujiena iš Suffolk Downs arklių lenktynių

Kaip ir kiekvienais metais, 60 dienų lenktynių sezonas bus baigiamas lenktynėmis, kuriose bus nustatyta geriausias jojikas ir arklys.

Pereitą pavasarį finale išėjo du laimėtojai. Jau dabar kyla klausimas, kas pasirodys geriausias šiais metais. Kaip ir visuomet, jau dabar yra visa eilė lenktyniautojų vardų, kurie tikisi pasirodyti paskutiniosiose varžybose.

Daugelis jojimų galvoja, kad dėl pirmos vietos rimčiausia kovo bus tarp Glassnor ir Despirito. Bet iš anksto tai yra sunku nustatyti, nes dalyvaus ir daug kitų pasižymėjusių jojimų, kaip Marshall Wilder, Jimmy Davern ir Billy Jowell, kurie yra turėję daug laimėjimų Floridoje.

Westminster, Londone, vėl atremontuota ir sutvarkyta sosto salė. 1911 m. kai vokiečiai bombardavo parlamentą rūmus ir parlamentas buvo priverstas persikelti posėdžiauti į lordų salę, lordų rūmai persikėlė posėdžiauti į Westminster. Dabar si salė vėl galės būti naudojama karališkieiems aktams atlikti. Šioje salėje karalienė Viktorija paskutinį kartą atidare parlamento posėdžius.

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

	Domestic yearly	Amerikoje metams
Brooklyn, N. Y.	\$5.00	\$5.50
Half year	\$3.00	\$3.00
Foreign	\$5.50	Užsienyje

Stripsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožiūra. Nenaudoti stripsniai saugomi ir grąžinami tikėtai autoriams prašant. Pavardę pasirašyti stripsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

POLITINIS TURIZMAS

Sutirštėjo Europos valstybių žmonių kelionės. Vieni jų patraukė į Jungtines Valstybes. Čia buvo Churchillis, Spaakas, Olandijos karalienė, Švedijos ministras pirmininkas, Vokietijos užsienio reikalų ministras, prancūzų buv. vidaus reikalų ministras ir kt. Vieni jų oficialiai atvyko, kiti prisidengdami privačiais reikalais. Bet vis lankėsi ten pat ir stengėsi rasti supratimo savo krašto reikalams. Kai kurie taip pat kaip susitarę įtikinėjo JAV atsakingus žmones, kad reikia turėti kantrybės su Europos sąjungimu. Tai buvo reakcija į JAV viešosios nuomonės nekantrumą ir grąžinimą palikti Europą sau pačiai gelbėti. Šitos kelionės į Ameriką neparodė jokios konstruktyvios pasaulio reikalui minties, tik norą pateisinti esamą padėtį.

Kitas turistų būrys sukosi apie Viduržemio jūrą. Nuvyko britų parlamento narių socialistų delegacija į Jugoslaviją. Paskui juos patraukė tokia pat Prancūzijos socialistų delegacija. Tylesnės yra kelionės kitu Viduržemio pajūriu — tarp Ispanijos ir arabų sostinių. Balandžio mėn. Ispanijos užsienio reikalų ministras Alberto Martin Artajo lankėsi arabų valstybėse. Tuo pačiu metu ir Franco dukterė Carmen su vyru važinėjo į Damaską ir kitur susipažinti su moterų organizacijomis. Savo ruožtu Irako regentas Abdullah atsidūrė Madride.

Kuri šių kelionių prasmė? — Jugoslavai stengėsi lig šiol atsiriboti nuo santykiavimo su kapitalistiniais Vakarais ir su komunistišku įžulumu derasi tik dėl JAV pinigų didesnių sumų jiems apsiginkluoti. Jiems giminiškų socialistų lankymasis turėtų įnešti ten daugiau vakarietiškos dvasios. Tačiau didesnio ir konstruktyvaus politinio užsimojimo gali turėti ryšiai tarp Ispanijos ir arabų. Arabai jaučiasi skaudžiai nuvilti britų ir prancūzų, Ivykiai Egipte, o dabar Tunise įjaučiasi visus arabus. Nusistatymas auga ir prieš amerikiečius, kurie Egipto byloje parėmė britus, o Tuniso byloje amerikiečių ranka nepakilo, tiesa, už prancūzų interesus, bet ji nepakilo ir skriaudžiamajam ginti. Nuvilti jaučiasi arabai ir JTO, kuri kurdama Izraelį atėmusi arabų žemes.

Nors kovoj su Izraeliu arabai susijungę tarpuriau Arabų Lygoje, bet jie žino nesą pajėgus. Pakistanas buvo pakišęs minti praplėsti arabų lygą į islamo lygą, bet arabai pažiūrėjo į tą pasiūlymą šaltai. Jų išsiskaidymai juos labiau traukia Ispanijos link. Gal tai natūrali sąjunga su savo priešu. O Ispanija, kurios nei Britanija nei Prancūzija nenori įsileisti į tarptautinį bendravimą, tokia yra. Sirijos spaudoje buvo pasisakyta, kad Ispanijos kapitalai būtų pagedaujami arabų ūkinei pažangai. Buvo paryškinti ir politiniai tikslai: kartu su Ispanija, o per ją su lotyniškąja Pietų Amerika sudaryti valstybių bloką, kurio politika būtų išlaikyti laisvę nuo dolerio-sterlingo, bet lygiai ir nuo rublio.

Ispanija mato čia savo natūralius sąjungininkus išeiti iš izoliacijos ir jaučia savo naują misiją.

Maskva suvaidino gerai

LAISKAS IS EUROPOS

Ukinė konferencija Maskvoje metė šūkį: atidaryti sienas ir duoti laisvę prekybai tarp Rytų ir Vakarų.

Kad Sovietams ne sienos rūpi, o kas kita, aišku yra iš politinių įvykių. Jau kiek laiko JTO nariai vis kelia balsą, kad Sovietai atidarytų sienas ir įsileistų tyrinėjimo komisijas. Bet Sovietai ne ir ne. Net ir Maskvos konferencija prancūzų žurnalistų neįsileido. Kodėl taip susirūpino sienų atidarymu prekybai, vieną iš priežasčių parodo kuklus

žvilgsnis į ligšiolines sąskaitas tarp Rytų ir Vakarų

JTO daviniais, Vakarų Europos valstybės 1950 m. iš sovietinių kraštų išvežė prekių už 539 mil. dolerių. Tai sudarė tik 2,9% viso Vakarų Europos importo. Įvežimas mažesnis. 1950 m. įvežimas yra mažesnis net 28,2% už 1948 m. Vakarų valstybių importas į sovietinius kraštus (neskaitant Kinijos) 1950 m. buvo už 558 mil. dol. arba 2,80% viso Vakarų Europos eksporto. Jeigu prisiminsime, kad prekių kainos yra dabar didesnės nei prieškariniai laikais, tai dabartinę pačių prekių apyvartą tarp Rytų ir Vakarų tesudaro trečdalis to, kas buvo prieš karą.

Sovietų tatau nedžiugina. Jie

jaučiasi vis labiau izoliuojami ne tik politiškai, bet ir ūkiškai. O jie reikalingi mašinų savo didinamai pramonei. Tad ir reikia jų ieškoti Vakaruose legaliu ir nelegaliu keliu. Nelegaliu, žinoma, daug brangiau.

Tačiau padarę sotaus žmogaus mirą, Sovietai susikvietė svetimus atstovus ir užsimovė gerąsirdžio kaukę.

Kai nuskambėjo Beethoveno devintoji simfonija su Schillerio giesme, kuri aukščiausia entuziazmą pasiekia šūkiu: būkit apglėbti, milijonai, Sovietų prekybos rūmų pirmininko Nestorovo kalba su išskęstomis rankomis reiškė: mes norime jus, milijonai, apglėbti: tik jūs padorėkit. Jie užsienio prekybai jau pereitais metais skyrė 18 milijardų rublių. Kas norėjo, pasinaudojo. Šiame jie galį padidinti iki 30-40 milijardų. Pradžai, 7-10 milijardų galite nors šiandien pasiimti. Tik pristatyt kit žemės ūkio, pramonės mašinų. Kreipėsi į britus, prancūzus net amerikonus: kreipėsi į sveicarus. Ir jūs, vokiečiai, galite pasiimti 2 milijardus rublių, jei pristatysit kalnų pramonės ir šiaip mašinų. Pasiimti galima...

I tą gerąsirdžio vaidybą gudriai įsijungė ir

kaukę nusimė artistas iš Azijos

Pakistano atstovas Altaf Hussein, didžiausio savo krašto dienraščio šefas. Sovietų pramonės pakilimo akivaizdoje jis pasiūlė, kad Sovietų Sąjunga prisidėtų prie atsilikusių tautų pažangos kėlimo. Ne tik prekybos sutartimis, bet ir kilnia-dvasiškai aprūpindama jas žemės ūkiu bei pramonės mašinomis. Kitaip sakant, jis pasiūlė, kad Sovietai vykdytų Marshallo planą ir savo neįsienkamų turtų dalį paaukotų neturintiems kaimynams Azijoje.

Nenumatyto artisto balsas negalėjo būti nugirstas, nes Nestorov ne dovanomis rūpinosi.

Kai konferencija baigėsi, kai nutilo muzika; kai dingo Nestorovo su išskęstomis rankomis šešėlis; kai niekas nenorėjo pastebėti, kad prie Nestorovo rankų, apglėbusių milijonus, tinka ne Beethoveno simfonija, bet milijonų aimanos ir dūsavimai. — Nestorovas galėjo nusiimti kaukę ir patenkintas nusijuokti, kad

vis dėlto vaidyba pasisekė

Britai, net nelaukę kalbų galo, užsidarė su gudrais kiniečiais ir derybas vedė atskirame

Kol vyko pieno pramonės streikas, daugelis daro rinkų taip trisdešimt apie savo namus, laukdami aukščiausio teismo sprendimo, ar legaliai vyriausybė pe. činė savo žinion imones. Bet dabar 650,000 darbininkų vėl pradeda darba.

kambaryje. Dabar po konferencijos nei iš šio nei iš to iš Londono paleista žinia: europinė spauda apie sunkias tekstilės pramonės dienas. Esą Europos valstybės neturincios kur dėti tekstilinės gaminių, y-patingai Britanija, Šveicarija, Belgija, Italija. Vietos rinkai per daug, o eksporto nesą. Gamība jau smukusi 20%. Tik Vokietijoje, Prancūzijoje Airijoje gamība tesilaikanti. Lancashire jau 100.000 bedarbių. Belgijoje iš 100.000 darbininkų šioj pramonėj trečdalis jau nedirba; Šveicarijoje sumažintas darbo valandų skaičius.

Ką reiškia tas aliarmas? Dar taip neseniai šveicarų atstovas Europos ūkio komisijos posėdyje Zenevoje Dr. Hauswirth gy-rėsi, kad Šveicarija gyvenanti aukštą konjunktūrą, kokios ji niekad neturėjusi. Per 200.000 kitašalių darbininkų gauna darbą Šveicarijoje. Apyvarta prašokusius visus ankstesnius skaičius. Eksportas į Rytų Europą 1951 m. didesnis nei 1950 m. Metinis pelnas iš tos 1951 m. prekybos su rytais 58 milijonai šveicarų frankų.

Taigi ar tas skundas reiškia sumažėjusį tekstilės pareikalavimą, ar jis tereikšia norą sudaryti opinią, kad šios valstybės neturi kur savo gaminių dėti ir turi prieš savo norą parduoti Sovietams ar jų satelitams? Kas suvaikys. Nestorovas buvo metęs sakini: esą Sovietai galėtų būti suinteresuoti britų tekstile, o ir britai užsidarę su raudonaisiais kiniais kalbėjosi tarp kitų prekių ir anie tekstile.

Taigi Sovietai gerai suvaidino ir pataikė sujaudinti euro-

LAURENCE F. LEE

Išrinktas naujuoju JAV prekybos rūmų pirmininku. Washingtono įvyko šių rūmų keturiasdešimtoji metinė konferencija

pinus biznierių, kurie mielai išduotų JAV politinę liniją ir nueitų su tais, kurie jiems daugiau pelno duos. Kai JAV kai kurieis šveicarų bankams, remiantiems prekybą su sovietiniais kraštais, kreditus užblo-kavo, šveicarų spaudoje pakilo skundai: kaip čia gali būti varžoma prekybos laisvė...

Sovietai surado labai jautrią ir gudrią priemonę tam, kad ardytų Vakarų ūkinę vienybę ir susilpnintų europinių valstybių ryšius su JAV. Tiems, kurie kito idealo neturi kaip tik pelnas, sovietai pakio didelę pagundą.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

• Naujos deportacijos vėl prarastos Lietuvoje ir kituose Pabaltijo kraštuose. Deportuojamieji buvo vežami į Volgos ir Kenosos stovyklas Rusijoje. Paskutiniųjų tremimų metu išvežta apie 10,000 asmenų, kurių didelė dalis iš Lietuvos. Minėtų stovyklų tremtiniai skirstomi daugiausia miškų kirtimui Archangelsko srity ligi 500 šeimų grupėmis. Kiti iš-gabenami į Komi, kur apgyvendinami išilgai Kotlos - Vor-kutos geležinkelio linijos Peco-ros upės pakrantėmis ir Uchtos rajone. Vežamieji turi pasira-

šyti pareiškimus, kad jie savanoriškai ten vyksta.

• Užsienio diplomatams uždrausta lankytis Lietuvoje. Taip pat paskelbti nauji nuostatai, kuriais dar daugiau su-varžoma ir vietos gyventojų judėjimo laisvė.

• Evakuacijos planas Lietu-voje ir kituose Pabaltijo kraštuose Sovietų yra paruoštas vi-soms svarbesnėms pramonės į-monėms. Nemaža dalis svar-besnių pramonės šakų įmonių jau ir dabar iš Lietuvos ir net Gudijos keliama toliau į rytus.

KOTRYNA GRIGAITYTĖ

KELIAS ATGAL

Jos vyras pagyvenęs žmogus, praplikusiu pakaušiu, kurį dangstė likusiai plaukais, tarsi išskęstu raibo paukščio sparnu. Trumpai tarant, patraukliai jis neatrodė. O ji, manoji Gražvyda, išsipočiusi, kvepianti šalia jo, kaip gėlė. Tada... teatre aš sėdėjau beveik už jų nugaros. Ji atrodė duktė jam, ne žmona. O kaip gražiai ji buvo palinkusi prie jo peties, kaip maloniai jam čilbėjo... Ji nepasimetė žingsnių, pamąčius mane poros žingsnių atstume...

Netrukus po to Stalinas užspaudė akis mūsų nepriklausomybei. Viskas kitaip apsisvertė. Aš išėjau "bernaut" pas ūkininkus, kad būtų saugiau. Turėjau netiesioginių ryšių su Kaunu. Žinojau, kad Gražvyda augina sūnų.

Pavasariais, kai klykdavo pempės ir pakildavo vyturiai viršum dirvonų,—tai įjaukdavo širdį, lyg iškapoto peilio asmenimis.

būtų grįžęs į vaikystės dienas. — Žinoma. Kiek jis mato vaikų. Be abejo jų pasiilgsta, atitrūkęs nuo darbo. Man jie išsčirpia ausis per dienas, ir labai džiaugiuos, galėdama ramiai klausytis jų pasakojimo.

— O vis dėlto kiekviena ma-žųjų išdaiga yra šimteriopai meilesnė už tokią vienybę, kaip manoji, — atsiduso jis. Taigi... istorija dar nebaigta. Netenka aiškinti, kodėl jūs, aš ir visi kiti atsidūrėm čia New Yorko apylinkėse. Bet palaukit. Grįškim dar į Vokietiją, kur iš įvairių "kempijų" pradėjom savo emigracinius žygius. Laimingai pasiekęs amerikiečių zoną, buvau priimtas į vieną lietuvių stovyklą. Kartą stoviu aš, pasiėmęs tuščią konservų skardinę ir laukiu eilės pietų, kaip manoji, — atsiduso jis. Taigi... istorija dar nebaigta.

Netenka aiškinti, kodėl jūs, aš ir visi kiti atsidūrėm čia New Yorko apylinkėse. Bet palaukit. Grįškim dar į Vokietiją, kur iš įvairių "kempijų" pradėjom savo emigracinius žygius. Laimingai pasiekęs amerikiečių zoną, buvau priimtas į vieną lietuvių stovyklą. Kartą stoviu aš, pasiėmęs tuščią konservų skardinę ir laukiu eilės pietų, kaip manoji, — atsiduso jis. Taigi... istorija dar nebaigta.

Netenka aiškinti, kodėl jūs, aš ir visi kiti atsidūrėm čia New Yorko apylinkėse. Bet palaukit. Grįškim dar į Vokietiją, kur iš įvairių "kempijų" pradėjom savo emigracinius žygius. Laimingai pasiekęs amerikiečių zoną, buvau priimtas į vieną lietuvių stovyklą. Kartą stoviu aš, pasiėmęs tuščią konservų skardinę ir laukiu eilės pietų, kaip manoji, — atsiduso jis. Taigi... istorija dar nebaigta.

tis nė pats nežinau nuo ko. Laukiamajam buvo daugiau žmonių. Praveria duris — kas tas duris praverė, nemačiau — ir šaukia pacientus pagal sraipsą. Moteriškas balsas lyg girdėtas, lyg pažįstamas. Ji šaukė dar keletą pavardžių, o aš sėdžiu, kaip prigijęs prie suolo už durų, kurias, ji atidarinėdama, beveik stukteli į mano petį. Staiga: "Viktoras Kaminskas" — išgirdau. Balse buvo lengvas virpesys ir tik Gražvydai būdingas "in" skiemenas pratesimas. Žinai, lyg velnias man būtų skvernus prisėdęs — negalėjau pasikelti ir iet.

— Tokio nėra? — iškišusi galvą apsižvalgė. — Išsitiesiu visu ūgiu prieš ją. Ir stoviu, pakėlęs galvą, be žodžių. Ji krūpteli, bet greit susivaldo.

— Įeikite. Ar tai tu, Viktorai,—taria vos girdimai ir uždaro duris.

— Tai aš...

Jos žvilgsnis motiniškai geras, žodžiai, kaip vaistažolė, palieja, užkrito ant širdies. Kai paėmė mano ranką viršum alkūnės ir pavilgyta vata į eterį ją patrynė, aš, prieš savo valią, sutraukiau antakius ir sukan-dau dantis. Atrodė, aš vėl ligoninėje, kaip tada... dėl nulažtos kojos.

— Ar bijai? — rūpestingai paklausė ji.

— Ne. Tik šiaip sau pablū-dęs, — atsakiau.

Toks perversiantis ir toks sal-dus buvo jos rankų palietimas... Ji tik asistavo. Doktoras suleido vaistus. Ji vėl švelniai užspaudė žaizdę vatos gabaliuku ir ilgiau palaikė ranką, negu buvo reikalinga. Pažvel-gus man į akis, atsiduso.

Priėmęs vaistus, naktį karš-čiavau. O galvą tai skaudėjo, rodos, būtų sudūžusių stiklų į ją pripilta. Kitą dieną mano kambary kaimynas pranešė daktarui. Prie skiepių reakcijos rado daktaras dar stiprą nu-salimą. Matyt, pavasario vėjai mane papurtė. Po valandos Gražvyda jau sėdėjo prie mano lovos. Buvau laimingas vėl įjaučiamas jos ranką ant savo kaktos, kaip anuomet... O pul-so tikrinimas, o rūpestingas apklostymas, o švelnūs pabari-mai... Kad jie niekad nesibaig-tų, — svajočiau užmerkto a-kim. Ji mane lankė kasdien, kol galutinai pasveikau. Ji kal-bėdavo apie įvairius dalykus, gigantiškai apeidama praeitį, priklausancią tik jai ir man. Pasakojo, kad iš Lietuvos išbė-gusi tik spalio mėnesį, nes lie-pno mėnesį, kai mūsų tautiečių dauguma bėgo, ji turėjusi pa-silikti prie savo sergančio sū-nelio. Jos vyras jau seniau bu-vo išvežtas Rusijon...

Slaptas, nuodėmingas džiaug-smas siūbtelėjo į mane. Gražvy-da laisva. Ji turi grįžti nam. Čia vėl prieš akis stoji neišiki jos praradimo priežastis.

— Gražvyda, paukšte mano, pasakyk, kas anuomet vertė tave padaryti tą baisią išdaigą. — tariau sugriebdamas jos ranką.

— Argi žiedas kvapiojo nosi-naitei tau nieko nepasakė? Žiedas?... Taip, bet kvepalai nuodijo mane. Jais, rodos, buvo persisunkę namai, mano dra-bužiai, net ir gatvės.

— Tuos nuodus nosinaitei tau atnešė kita...

— Jeigu ne kitos priežastys, aš visai nebūčiau užsimisusi apie vedybas. Atsimeni tą sek-madienio rytą, pusryčiaujant pas tave? Atvažiavau tada pa-sitarti apie planus ir viltis per-sikelti į Vilnių, kad būtumėm arti vienas kito, kad nereikėtų džiūti iš ilgesio. O paskui nū-puse žodelio neprasitariau apit-tai. Gailma būtų pasijuokti šiandien, kokios, vos įžiūrimos smulkmenos, nulėmė didelius dalykus. Atsimeni, — grindys tavo kambary buvo taip išblizgintos, jog galėjai jose skaityti pėdas, kaip atverstoj knygoj raides; skaityti mažų, moteriškų bato-lių pėdas greta tavųjų... Tu mažųjų pėdų buvo pribarstyta abiejuose kambaryuose, virtu-vėj, ir vonios kambary, kur aš radau priekveptą, baltais neriniais nosinaite ir du ilgus šviesius plaukus. Spėjau, tavo viešnią turėjus nusivirčius plaukus iki pusės pečių. Tai

labai žavų. Tarp kitko: cigare-tės, kurias rūkė tavo "bičiulis", turėjo lūpų dažų antspaudus. Taigi ir kavos puodelis buvo "jo" atžymėtas. Paskui, nu-ėjus miegoti pas šeimininkę, pagyriau ją už nepaprastą ta-vo buto švarą. Nežymiai jai priminiau ir mažų batelių pė-das. Tada ji pasakė, kad čia dažnai užeinanti lenkaitė, bet daugiau ji nieko nežinanti apie jų reikalus. Ją ji mačiusi įvai-riu laiku... Ak, kam kartoti vi-sa tai, kas dėjosi mylinčioj sir-dy. Atsisveikindama žinojau, kad palieku tave visam laikui. Galbūt mano savimeilė buvo didesnė už pačią meilę, — nežinau. Tačiau kentėjau begali-niai.

— Štai kokia tu buvai išdidi ir kerštinga. Kodėl nekalbėjai man apie tas pėdas, cigaretes ir visa kita. Būtime vietoje viską išsiaiškine.

— Melas ir dar kita moteris stovėjo tarp mūsų dar palai-mintose sužadėtinių dienose. Aš mačiau tik vieną kelią — kelią atgal...

— Bet, kaip tu taip greitai persokai ant kito kranto, mie-la Gražvyda, leisk man pa-klausti, — tariau jai su karte-liu.

—Daktaras Mikuckis man buvo seniai prielankus. Kartą jis pradėjo kalbėti, pirštis, kai mes buvome ligoninėje vienu du. Tačiau kai kas sutrukdė. Žinojau, kad jis dar kalbės su

manim apie tai. Ta proga man vėl pasitaikė, tuoj grįžus iš Vilniaus. Tada jau buvau ki-tai pat apsisprendusi. Jis gi be-veik be įžangos pasipiršo. Dak-tarai mažai turi laiko tušioms ir gražioms kalboms, — pasakė dviprasmiškai.

Jam, kaip duktė, viską pa-pasakojau. Užjautė labai. Pa-žadėjo daryti visa, ką galės, kad tik aš greičiau užsimirš-čiau. Ir, vienuoliktą dieną po pašnekėsio mes susituokėm. Jis buvo man begaliniai geras, nors žinojo, kad ne iš meilės tekėjau.

— Tu mylėjai mane? Sa-kyk! Ar mylėjai mane po san-tuokos? — sugriebiau ją už pe-čių ir pradėjau ją purtyti, kaip beprotis.

— Ne! Kai laužas sudega, lie-ka tik pelenai. Juo didesnis laužas — tuo daugiau pelenų... Juos pažarsčius, kartais su-žybtuoja kibirkštys ir po ilgesio laiko. Tad geriau nežarsty-ti.

Ji pakilo ir išėjo. Išėjo net nepaspaudusi man rankos ir beveik nepažvelgusi.

Po keletos dienų ji vėl užėjo atsisveikinti. Ji kėlėsi į kitą stovyklą.

— Ar nuo manęs bėgi? — į-žuliai paklausiau.

— Ne. Dar prieš tavo atvy-kimą buvau užmezgusi su ta

(nukelta į 4 psl.)

SU TĖVU AUGUSTINU DIRVELE BOLŠEVIKŲ KALĖJIME

Vidurnaktį pas tartytoją

Vos tik, regis, sudėjau akis, girdžiu per miegą prižiūrėtojo skardų balsą koridoriuje, šaukiantį mano vardą, pavarde, gimimo metus. Atsibudęs tėv. Dirvelė ir pamatęs mane skubiai veiktis, pratarė:

— Tai, žiūrėk, tu pirmas iš eisi į laisvę. Aplankyk mūsų tėvus Vytauto bažnyčioje ir jiems pasakyk, kad esu sveikas ir nieko man netruksta. Gerai?

— Kad tik netektų "juodos varnos" pamatyti forto pakalnėse, — atsakiau mieguistas ir susinervinęs.

Prižiūrėtojas nuvedė mane į tarymo namą, esantį kieme, ir rusų kalba pasakė:

— Tavo tardymas jau baigtas. Čia byla, Neužlgo bus Aukščiausiojo Sovietinio Teismo posėdis. Ką dar norėtumei prieš teismą pasakyti?

— Nieko, tamsta tartytojai, esu nekaltas.

Teisme laikykis ramiai, viską atvira prisipažink, o tada ir baumės bus mažesnė, "paguodė" mane tartytojas, rūpėjo veido rusas, ir vėl grąžino į kambarį.

Tėveli, jau nebetoli ir "laisvė": už 2-3 dienų bus teismas ir tada mudu jau skirsimės...

O teismas, tu manai, negali išteisinti? Tam ir daromi pasaulieji teismai, — kalbėjo man tėv. Dirvelė, ir šį kartą jutau, kad ir jis pats pradeda nebetikti "laisvės pranašystėms."

Rytmetį tėv. Dirvelė vėl buvo smagesnis ir man aiškino nakties sapną:

— Šiandakt sapnavau laisvę... Su baltu, šviesiu arnotu laikiau Vytauto bažnyčioje mišias. Dege daug žvakų, minios žmonių. Dabar tai jau tikrai mudu paleis, mat, šviesi spalva reiškia džiaugsmą, linksmą žinią.

Rusijoje sniegas irgi baltas. O kiek ten baltųjų meškų... — bandžiau kitą išguldinėti tėvelio sapną, nors širdyje dar vis kursčiau vilties žarijėlę.

KELIAS ATGAL

(Atkelia iš 3 pusl.)

stovykla ryšius. Darau, kaip buvau numatęs.

Vėl ji dingio man iš akių. O buvo pavasaris. Žydėjo magnolijos ir kriaušės. Norėjau išrauti viską su šaknimis, išdegti žolę, viską paversti tyrais. Dėl to atsiskyrėliai pasirenka tyrus, kitaip jiems pritrūktų didvyriškumo, kada visa žemė žydi ir kvepia. Iš tolo ją sekiau, kaip anuomet Lietuvoje. Išemigravojau į metais ankščiau už mane, taip pat į Ameriką. Turėjau jos adresą, bet ne iš jos gautą. Aš pradžioje apsigyvenau Čikagoje. Jaučiau, kaip užkeiktas. Niekas manęs nedomino. Kas vakaras nagų braižiau žemėlapi, kol čia persikėliau.

Kartą užėjau pas ją. Jos sūnus, jau dabar dvylikos metų berniukas, pravėrė duris ir pro grandinę užkabintas duris paaiškino, kad nieko negalys leisti į butą, kol grįš mama. Pulkus berniukas. Mandagiai atsiprašė, duris uždarė. Simbolingas pasikabėjimas, mieloji ponija, ar ne? — pasakotojas atsigręžė į mane ir nutilo.

— Argi tu viskas ir baigėsi? — nekantriai paklausiau.

— Sužinojė, kad vaiko motina grįš iš ligoninės už poros valandų, vaikiojasi gatvėmis ir laukia. Žinoma, ji labai nustebo, mane pamatiusi. Atrodo, net apsidžiaugė. Vakarieniavom, šnekėjomės, kaip pasilgę prieteliai. Jaučiau, lyg esu savo namuose ir turiu čia pasilikti. Sūnelis nuėjo miegoti. Mes buvome vienu du. Ir aš, kaip daktaras Mikuckis, nus-

JONAS PETRENAS, Chicago, Ill.

Tėv. Dirvelė į Rusiją 8 metams

Kaip tirpstantis pavasario sniegas praėjo keletas dienų IX forte. Viltis plovėsi čia su netikrumu, vylingi sapnai draikėsi po niūrias kameras, kaip dykumos kelevij vesdami prie vandens šaltinio. Vieną vidurnaktį vėl girdžiu prižiūrėtojo balsą, mane šaukiantį ir su visais daiktai liepanti greitai pasirošyti išeiti. Supratau, kad šią kambarį turiu palikti, todėl paskubom atsiseikinau su kaimynų tėvu Aug. Dirvele, padėkojau jam už vėlykinę apsaugą, ties malonę, o jis man sruodė ranką ir vis kartojo:

— Jeigu kartais išvysi laisvę, pranešk kitiems tėvams, kad esu sveikas, linksmas. Tegu jie nieko dėl manęs nesirūpina, man visko yra pakankamai. O jeigu kartais nebesusitikime, pasimeks už mane...

Žvaigždėta naktis lydi mane per forto kiemą, kuriame jau verda transportinė mašina. Aplinkui nė gyvos dvasios. Gyvai prisiminiau girdėtas draugų kalbas, kad naktimis fortų pakalnėse ramiai užmiega kaliniai. Gal ir man šią gūdią naktį teks kartu su krentančiomis žvaigždėmis.

Privaziuoja mašina ir sargybinis liepia man lipti. Daugiau nieko nėra: ginkluotas sargybinis ir kalnys. Smalsumas ir instinktas verčia jį paklausti tik vieno žodžio — "kur?" Bet gi visvien nesakys. Geriau ramiai laukti ir stebėti, kur suks mašina iš kiemo.

Mašina, pralindusi pro forto kiemo vartus, urgždama neria pakalnėn į Kauno pusę. Širdis palengvėja. Šit ir vėl Vilijampolės tiltas, miesto gatvės, centrinis Kauno kalėjimas, raštinė, — vėl atgal į tą pačią kambarį.

— Tai tu ne po laisvę vaikštinėjai. O mes vis žiūrėjome ir žiūrėjome pro langą, — trina

akis mieguisti kameros draugai.

— Vyručiai, dar toli Mauručiai, — atsakiau jiems, metu tą patį sienką ant grindų ir vis negaliu supasti, kokia šito maro "pasivažinėjimo" prasmė. Ar gi jie būtų buvę tokie geri ir su mašina nuvežę mane į IX fortą atlikti pas tėvą Augustiną Dirvelę išpažintį? O ką gali žinoti, kokius įrankius parenka Dievas savo pirštui parodyti?

Ir vėl slenka pilkos dienos. Kartą grįžtame iš kalėjimo kiemo, kur turėjome 10 minučių pasivažinėjimą aptvertame gardelyje. Eidamas žvilgtelėjau į peizmo mažą langelį ir matau jame lyg pažįstamą veidą, šaukiantį:

— Jonai, pranešk kitiems — aš nuteistas į Rusiją 8 metams!

Dar kartą vogėliu žvilgtelėjau į grotose matantį tėvą Augustiną Dirvelio veidą. Tai jis, lyg kokia lietuviškųjų kalbinių vėlė, skardėnasi ir skelbia mums savo likimą! Greitai pasisuko prie manęs prižiūrėtojas ir aš nebegalėjau jam nieko atsakyti, tik jutau, kad sunkus akmuo užgulė širdį, o dar sunkesnis slėgė nepalaužiamąjį laisvės pranašą tėvą Augustiną Dirvelę, OFM...

Šitie kuklūs mano žodžiai, Tėve, tebūna išpildymas Tavo testamentas:

— Pranešk kitiems tėvams, kad man nieko netruksta — esu linksmas, patenkintas...

TARYBŲ LIETUVA IR CHICAGA KLAUSOSI PULGIO

Šiais metais, kurie dar nesėjo perpus persiversti, jau paskirtos trys literatūros premijos: "Draugo" bendradarbių klubo, Rašytojų D-jos ir "Aidu". Nors knygų lietuviškoji visuomenė ir neperdažiausia perka, vienok premijomis, o ypač faktų, kam ji atiteks, labai domisi. Spėliojimų būna daug ir rezultatų su nekantrumu laukiama, Laureatą P. Andrių pirmiausia sužinojom iš "Naujienu". Stebėjomės, kokių būdu šis dienraštis pirmasis nutvėrė žinią. Po kelių dienų paaiškėjo, kad vienas dienraščio bendradarbių sekmdienio vakare, klausydamas "Voice of America", išgirdo žinią, kad premija atiteko Pulgiui. Tuoj paskambino redakcijai ir rytojaus rytą jau atspausdą žinią kartojo visa Čikaga. Atseit, Lietuva ir Čikaga žinia pasiekė tuo pačiu metu. Tik gaila, kad mieste, kur daugybė lietuvių daktarų, inžinierių ir kitokių save diplomuotais laikantių, nekalbant jau apie tūkstančius nedaktaruotų intelektualų, kultūrininkų ir šiaip eilinių žmonių, į premijos iškilmes tesusirinko vos nepilni du simtai. Pasiteisindami vieni leido antis, kad girdi žinojom, jog Rašyt. D-jos prim. B. Babrauskas žudys publiką savo ilga kalba. Kiti girdėdavo, užsirušinę, kad pats P. Andrius neatvyktas pasiminti premijos, tai neįdomu. Gali būti visokių kalbų, bet faktas lieka faktas, kad lietuviškai kultūrai daromės vis šaltesnė. Štai vienas konkretus pavyzdys mūsų dvasinio sumenkėjimo. Kartą sėdžiu vienoje Cicero kirpyklų, kur platinama ir lietuviška spauda bei knygos. Atėina gražiai apsirengusi ponija. Nusiperka dienraštį ir dar pavarto Vyt. Nemunėlio "Pietų vėjelį".

— Kiek kainuoja ta knygelė? — paklausia.

— Tik vienas doleris, ponija, — atsako kirpėjas — lietuviškos spaudos platintojas.

Si susiraukia, kad taip brangai ir labai "gražiai" pasiteisina:

— Jau kelioliką knygųčių

Palangos Liudras

Nuotr. V. Augustino
"Ateities" klisė

APIE TUOS, KURIE PERKA NAMUS IR AUTOMOBILIUS

Dr. HENR. LUKASEVICIUS

Mūsų kasdieniniame gyvenime ir spaudoj atsiranda ne mažai visokių reikšmių, kurie savu būdu reaguoja prieš tuos, kurie perkasi namus. Pyksta svieto lyngtojai, kaip drįsta net tie mizerni ex-dipukai pirkti namus ir "karus". Iš visų pakampių, barų ir salinių šaukia reksniai, prisidėdami net kultūrininkų vardu, kad anie visi — blogi patriotai, negrįš iš savo nuosavų namų niekadoms Lietuvon. Žodžiu — skandalas!

Kad nebūtų bereikalingo įtarimo, jog čia, štai, žmogelis rašo, matyti, norėdamas apginti

ti savo paties nuodėmę dėl nupirktų namų, iš anksto norime skaitytoją įspėti, kad šių eilučių autorius ne tik nepriklauso tų "buržujų klasei", bet mažiausiai šio simtmečio būvyje neturi jokių perspektyvų prisimušti ligi namų savininko garbės... Pabrėšime todėl čia keletą žodžių iš esmės ir tai be jokio asmeniško intereso.

Kaip iš tikro atrodo dalykai?

Sveikai galvojant, rodos, reikėtų tikrai džiaugtis, jei lietuvių Amerikoje stengiasi užsikabinti už gyvenimo; reikia džiaugtis, kad jie tvarkingai kuriasi, kad ne laidokaus, kad dirba ir dirba kietai, kad savo uždarbių neleidžia vėjais ir neprageria.

Išėina taip, kad jeigu dipukas (ar ne dipukas) moka kokiam italui ar savo tautiečiui 30 dolerių už "beismantą" ar 50-70 dolerių už butą, tai viskas "all right", bet jei tas pats žmogelis, apsidėjęs, kad geriau jam bus nusipirkti namus, mokėti tuo pačiu 70 dolerių į mėnesį skolai padengti, ir gyventi savo namuose, — tai jau ne "all right"...

Sugrįš, nebijokit

Negrįš toks Lietuvon? Kodėl Juk namai ne žmona, su kuria nei persikirsi lengvai nei ją iškeisi. Kas namus perka, tas visados gali juos ir parduoti (ir dar ko gero uždirbti). Kiek net senų garbingų mūsų lietuvių amerikonių pardavė savų laukų namus ir grįžo Lietuvon. Žodžiu, tai nėra joks įrodymas blogo patriotizmo. Atvirkščiai, tai įrodymas žmogaus darbštumo, tvarkos ir jo sveikos orientacijos ekonominiame gyvenime.

Štai, žinau, nusipirko vienas sau namus Brooklyne, sumokėjo 1.000 dolerių, o likusius mokės per 25 metus. Namuose yra 6 butai. Vienam iš jų apsigyveno pats savininkas, už likusius gausa į mėnesį 160 dol., o skolas jam reikia mokėti po 100 dol. Ką blogo padarė šis žmogus? Kitas vėl nusipirko namus New Yorko priemiesty. Įmokėjo 2.000, o likusius mokės po 51 dol. į mėnesį, tuo ko.

— A. Baronas, — apreiškė ansamblio pirmininkas.

— Ne, kiek žinau, J. Aistis, — pataisė rez. Velička.

Kitą rytą "Draugas" patvirtino, kad premija atiteko poetui J. Aistui, kaip kad daugumoj ir buvo spėliota.

Dr. S. Aliūnas vienoje dainoskoje dainuoja: "Name negrįš — tikras dalykas, jei bent surišęs parvežtų VLIKAS." Rašyt. sgos prim. B. Babrauskas šventai tikėdamas, kad atsisiras lietuvių, kurie grįš, P. Andriui premijos įteikimo iškilmių metu metė gražią mintį: pasižadėti pirkti 70-80% išėinančių lietuviškų knygų ir jas, parvežus į Lietuvą, paaukoti bibliotekoms. Tam tikslui buvo atidengtas sąrašas ir apie 20 knygų mylėtojų sava parašais pasižadėjo tai vykdyti.

VL Ramojus

LIETUVIAI PASAULYJE

SKOTIJA

• Glasgow. Vėlykų rytą šv. Luko Evangelisto parapijos bažnyčioje įvyko įspūdingos Prisikėlimo pamaldos visiškai kaip Lietuvoje. Bažnyčia buvo pilna lietuvių. Po Prisikėlimo buvo procesija bažnyčios viduje. Per mišias gražiai giedojo Blaivybės Dr-jos choras, vedamas J. Serafinaitės. Pamokslą pasakė lietuvių klebonas kun. J. Gutauskas.

Po pietų 4 val. Blaivybės Dr-jos svetainėje įvyko "Margučių balius" su bendra arbata ir trumpa menine programa. Už gražiausius margučius buvo skiriamos dovanos.

J. Butkevčius

ARGENTINA

• Kun. Vincentas Leščinskas paskirtas pilnateisiu klebonu didelės Anabco y San Martin parapijoje. Jis yra tremtinys, ne persieniausias atvykęs į Argentiną.

• Andrius Baltrušaitis, "Laiko" garbės leidėjas, buvęs Aušros Vartų ir šv. Lucijos bažnyčių zokristijonu, su Petru Apšėga atidarė kėdžių fabriką.

AUSTRALIJA

• Adelaidės vyrų choras, vedamas V. Šimkaus, kovo 29 d. dalyvavo Karališkosios parodos chorų varžybose.

• Kun. J. Kungys visą balandžio mėnesį lankė Vakarų Australiją — Perthe ir apylinkėse gyvenančius lietuvius.

• Lietuvių studentų susirinkimas Sydnejuje (III. 2.) sudarė naują studentų valdybą: J. Miknius — pirmininkas, V. Doniela — sekretorius ir V. Jurskis — išdininkas.

tarpu, kai už tą namelį nuoma būtų mažiausiai 80-100 dolerių. Kokį nusikaltimą tas žmogus padarė?

Blogai, jei žmogus dėl tų visokių namų pirkimo pameta galvą ir pasidaro pinigų vergas. Blogai, jei jis dėl to pasilieka be lietuviško laikraščio, blogai, jei jis dėlto nesirodo daugiau lietuviškojo veikloje, bet tas patiko nedažnai ir yra daugiau išimtis, negu taisyklė.

Dar vienas Tėvynės reikalų "išdavimas"...

Skaitytome taip pat apie kitą Tėvynės reikalų išdavimą — tai apie važinėjamą automobiliais... Toks jaudinimasis ir šnekėjimas prieš automobilius šiame automobilijų krašte yra maždaug tas pats, jei Lietuvoje kas nors įžiūrėtų nusikaltimą prieš patriotizmą, kuomet ūkininkas nusiperka vežimą su geležinėm asim. O todėl sąžinė automobilistų dėl šio "kriminalo", atrodo, gana rami. Ir jeigu ją kas slepia, tai tik General Motors, garažo ir benzino sąskaitos...

Tikėkimės, kad nebus didelio nuostolio, jeigu mūsų visuomenėje padojams namų savininkai, ir sumažės partiniai peštukai. Nebus taip pat blogiau, jei atsisiras daugiau lietuvių automobilistų Amerikos puikiuose keliuose, negu tautos keliuos tu pačių, kurie mindo vienybės idėją ir kelia triukšmą dėl niekės po 51 dol. į mėnesį, tuo ko.

Toks pat, kaip čia pavaldnuotas, Pan American susisiekimo linijos lėktuvas pakeliui iš Buenos Aires į New Yorką nukrito su 41 keleiviu ir 9 įgulos nariais 287 mylių ir pietvakarius nuo Carolinos prie Toentino miesto. Po ilgų ieškojimų, kuriuose dalyvavo 27 lėktuvai, nukritusį oro milžiną pasiekė surasti, tačiau visi jo skride keleiviai ir įgula yra žuvę. Pats lėktuvas kainavo \$1.500.000. Nelaimės vieta yra misingoj indėnų apgyventojų srity.

PRANCUZIJA

• Dail. Vytauto Kasiulio paveikslą įsigijo Moderniojo Mezo galerija. Dailininkas rengiasi naujai savo kūrybos parodai.

PRAŠO ATSLIEPTI

Iš Venecuelos "Darbininko" redakcijai parašė laiską Ona Simanavičiūtė — Buividiene. Ji ieško savo tetos.

"Dar būdama Vokietijoje, — rašo ji, (nuo 1948 m. gyvenau Venecueloje) pradėjau ieškoti savo tetos, bet iki šiandien neturiu jokios žinios.

Duosiu žinias apie save: esu dukterė Antano Simanavičiaus ir Marijonos Jackevičiūtės-Simanavičienės. Esu gimusi 1913 m. vasario 28 d. Kaune, Marvenkoje. Čia likau našaitė, mane globojo motinė Jackevičienė ir tais pačiais metais aš su broliuku Juozuku buvom atiduoti į prieglaudą. Turiu dar gimines, kurie paliko Lietuvoje — Jonas Znamenskas ir Antanas Suchockis.

Mano teta — Emilija Simanavičiūtė ištekojo už Špilionio ar Cipulionio mano krikšto tėvo. Kiek prisimenu 1919 m. išvažiavo į JAV ir gyveno iš karto Bostone ar Čikagoje. Kiek teko matyti iš prisistų fotografijų, 1927 m. turėjo du sūnus, Dabar nežinau, kur gyvena."

Mūsų tautietė kuo nuoširdžiausiai prašo atsliepti savo gimines arba tuos, kurie juos pažinojo. Prašome rašyti šiuo adresu: Ona Simanavičiūtė-Buividiene, Caracas, Catia Alta - Vista Calle Club No. 276, Venezuela, America Del Sud.

KAS KĄ SAKĖ

Beethovenas buvęs aktingas savikritikas

Neseniai Beethoveno mirties sukaktį minint — o jis mirė prieš 125 metus — sovietinės Vokietijos zonos prezidentas Pieck pasakė garšų muziką giriančią kalbą. Piecko tvirtinimu, Beethovenas nusipelnęs ypatingos pagarbos tuo, kad būvęs labai aktingas savikritikas. Be to, jis būvęs ir didelis tautos skelbėjas, todėl Pieckas pareiškė, jog laikydamasi jo dvasios sovietinės zonos vyriausybė dės pastangas, kad greičiau būtų pasirašyta paskutiniosios Sovietų notos pagrindais su Vokietija taikos sutartis.

Vieniems išrada, kiti prisitaikė

Anglijoje moticiklistams išrasti akiniai, pro kuriuos galima matyti ir tai, kas užpakalyje darosi. Pirmieji juos užsisakė ne motociklistai, o keli motoristai. Vienas iš jų pastebėjo: "Dabar jau mokiniai negalės man už pečių spygti rodyti."

Užsirašyk adresą to daktaro

Skotijoje darbininkas parsinešė laikraštį ir skaito: "Mr John Gordon mirė anksti rytą. Daktaro gydymas buvo veltinis." Žmona atsiliepė iš virtuvės: "Bill, užsirašyk adresą to daktaro, kuris gydo veltin."

Apsukrus vagis

Sveicarijoje, Lausane mieste, į vieną viešbutį įėjo darbininko rūbais apsidėjęs žmogus, suviniuo nuo grindų brangų kilimą ir išsinešė pro duris į vežimą. Išėdamas jis dar pasakė: "Aš jo nebeužimsiu." Viešbutis tarnai manė, kad tai darbininkas, kurios nors firmos, kuri kilimus vala. O būta vagies.

Atsarga gėdos ndaro

Australijoje, Sydnejaus mieste, buvo sukvietas esperantininkų suvažiavimas. Posėdžiai buvo šeštame namo aukšte. Kad atstovai lengviau surastų posėdžių salę, buvo padėti užrašai, tik ne esperantiškai, o angliškai.

KŪRYBOS PRIEDAS

“AIDŲ” LITERATŪROS PREMIJĄ ITEIKUS

Kultūros entuziastai

Visi, kurie arčiau stovėjo prie mūsų kultūrinio gyvenimo, prisimena, kokio sunkio būklės buvo atkūrus “Aidų” žurnalą. Su tuo vaidinimu jie ne tik pagyveno vietinį kultūrinį gyvenimą, sutraukė jaunimą lavintis vaidybų meniu, bet ir konkrečiai perėmė “Aidus”. Jie sudėjo didesnę premijos dalį. Ši visuomenės iniciatyva yra didžiai girtina, nes ji stiprina kultūrinį bendradarbiavimą, suburia “Aidų” bičiulius bendram naudingam darbui. Šiuo pavyzdžiu reiktų pasekti ir kitur — rengti vaidinimus, koncertus, įtraukiant į visuomeninį bei kultūrinį darbą kuo gausiausiai žmonių, ypač jaunimo.

Čia į talką atėjo lietuviškosios kultūros entuziastai — **Tėvai Pranciškonai**. Pradžioje buvo baiminamasi, ar nauji leidėjai nesusiaurins žurnalo pobūdžio, ar nesuniveliuos jo lygio? Tačiau Lietuvoje įsikūrę savo gimnaziją, pranciškonai išaugino naują inteligentų vienuolių kartą, kuri, atsidūrusi Amerikoje, suprato ir kultūros interesus bei gyvai į juos reagavo. Tik jų dėka “Aidai” galėjo išsilaikyti Amerikoje ir, nugalėję visus sunkumus, pasidaryti saunio kultūros žurnalą.

Pirmiausia čia didžios pagarbos ir pagyrimo užstarnauja **T. Justinas Vaškys, Provincionas**, kuris surizikavo, perėmė “Aidų” leidimą ir pastatė juos ant kojų. Paskui reikia čia priminti **T. Leonardą Andrių**, didžios kultūros vyrą, kuris visa siela atsidaė žurnalui ir puoselėjo jo idėję. Pasitelkę redaktorių **Antaną Vaičiulaitį**, žurnalo dailininku **Telesforą Valių**, jie subūrė į redakciją kolektyvą rinkines intelektualines pajėgas. Bendradarbių eilės nuolat didėjo. Jau dviejų metų Amerikoje leisti “Aidų” komplektai įsikviavo knygų lentynoje. Įvertius juos, matai, koks tai didelis paminklas mūsų atečiai. Jie bus mūsų kultūrinio gyvenimo veidrodis, savotiška enciklopedija.

Leidėjai ir redaktoriai, neieškodami jokio biznio ir norėdami dar labiau puoselėti lietuviškąją kultūrą, praeitais metais paskyrė 500 dol. premiją, kuri ir buvo balandžio 27 d. iškilmingai įteikta Jonui Aisčiui. Ši premija, atsiimant sunkias spaudos sąlygas, yra didžiai vertingas įnašas į mūsų kultūrą. Iš vienos pusės — ji pagyvena patį kultūrinį gyvenimą, skatina kūrybą, iš kitos — ji konkrečiai paremia ir patį kūrėjų.

Skaitytojų talka

Neturėdami jokių pelno tikslų, leidėjai stengiasi tobulinti žurnalą mokėti honorarus ir net puoselėti spalvotomis iliustracijomis. (Pastarieji du numeriai). Premijai iš tų sąskaitų vargu koks skaitikas pasiliko.

Čia į talką atėjo patys skaitytojai. Iš jų reikia prisiminti **Clevelando kultūros entuziastus**, kurie, vadovaujant Gaižui ir aktoriams Maželiui re-

A. DŽIUGENAS

zisuojant, vasario 10 d. pastatė J. Grušo “Tėvą” ir pelną paskyrė “Aidų” žurnalui. Su tuo vaidinimu jie ne tik pagyveno vietinį kultūrinį gyvenimą, sutraukė jaunimą lavintis vaidybų meniu, bet ir konkrečiai perėmė “Aidus”. Jie sudėjo didesnę premijos dalį. Ši visuomenės iniciatyva yra didžiai girtina, nes ji stiprina kultūrinį bendradarbiavimą, suburia “Aidų” bičiulius bendram naudingam darbui. Šiuo pavyzdžiu reiktų pasekti ir kitur — rengti vaidinimus, koncertus, įtraukiant į visuomeninį bei kultūrinį darbą kuo gausiausiai žmonių, ypač jaunimo.

Kokia bus kita premija?

T. Justinas Vaškys, įteikdamas premiją, viešai pareiškė, kad premija ir toliau bus skiriama. Bus stengiamasi ją padidinti. Turint galvoje **Clevelando pavyzdį** ir atskirus geradarius, prie kurių leidėjai prieina, reikia turėti nemažą vilčių, kad premijos fondas augs. Ir verta, kad jis stiprėtų, nes

nė viena auka mūsų kultūrai nebūna per didelė. Yra metai laiko prieš akis. Galima daug padaryti. Ir Tėvai pranciškonai, parodę nemažą kultūros entuziazmą, gali šią premiją sustiprinti ir iškelti į pirmą eilės vietas.

Už mokslo veikalus

Kai buvo sumanyta ši premija ir parašyti jos pirmieji nuostatai, jau tada buvo pažymėta, kad premija pamečiui bus skiriama tai už literatūros, tai už mokslo veikalus.

Tai pirmas atvejis mūsų kultūros gyvenime, kada privati iniciatyva skiria premiją už mokslinį veiklą. Tai bus kartu ir pirmoji šios rūšies premija, nes nei nepriklausomybės laikais, nei vėliau niekas nėra skyręs jokios premijos už mokslinius darbus. Ši “Aidų” premija verta atžymėjimo, nes ir mokslininkai yra reikalingi pagalbos ir skatinimo, kad mūsų kultūra skleistųsi.

Turint galvoje šias skurdžias sąlygas lietuviškai knygai, tenka dar labiau džiaugtis, nes tai įgalins pasirodyti vienam ki-

St. Būdavo “Varpai skamba”

Rašytojas St. Būdavas po ilgesnės pertraukos (paskutinė jo knyga “Vidurnakčio svečiai” išėjo Lietuvoje 1944 m.), vėl pasirodė su nauju romanu — apysaka “Varpai skamba”. (Jos vieną ištrauką buvom spausdinę “Darbininke”). Kelerių metų pertrauka teigiamai atsiliepė rašytojui. Jis labiau subrandino žodį, paieškojo naujos tematikos ir naujų idėjų.

Nauja apysaka skaitytoją perkelia į senus spaudos draudimo laikus ir nuveda į mažą Papilės miestelį. Skleisdamas senovę, autorius parodo ir tos epochos žmones: senus varpininkus, aplenkėjusi kleboną. Šalia jų bunda lietuviškoji samonė kunigėlio ir dvaro ponaičio asmenyje. Centrinis apysakos veikėjas yra berniukas Rapolukas — našlaitis. Jis vargsta, bet nenusimena, kovoja už savo būvį, už duonos kąsnį ir geresnę vietą. Šį jo veržlumą pagau-na nauja bundanti lietuviška dvasia. Kunigėlis jį moko rašto, pasilėpęs su juo ant bažnyčios lubų, šneka apie lietuvišką žodį. Berniukas dar nestupranta tos naujos dvasios, bet jis prisiriša prie jos skelbėjų, nes jie visi geri žmonės. Jie mato jo vargą ir stengiasi konkrečiai pagelbėti. Todėl jis eina su jais, o jie nuveda berniuką iki knygnešio. Rapolukas pirmą kartą pereina Prūsų sieną, kad iš ten atgabentų lietuviškų knygų. Čia ir baigiasi apysaka. Autorius rašo toliau. “Didžio-

je Sienoje” parodys jį knygnešiu.

Savo vaizduojamais charakteriais knyga priklauso jaunimo literatūrai. Ir ją mielai skaitys ne dėl jos intrigos, (ji galėjo būti ir stipresnė), bet dėl pačios nuotaikos ir meilės vaizduojamam laikui ir žmo-

STASIUS BŪDAVAS

nėms. Senieji laikai prasiskleis žmonių pergyvenimuose ir gyvai prakalbės.

Autoriumi svietmesnis yra pasakojimo būdas. Jis paėmė iš karpas ir jas su visom smulkmenom vaizduoja. Todėl jo apysaka atrodo lyg sudėta iš atskirų novelių. Čia Rapolukas atlydi mamytę į kapus, čia kopina bokštą skambinti, (viena iš gražiausių romanų vietų), čia

tam rimtam mokslo veikalui. Dailiosios literatūros knygų dar išleidžiama, bet mokslo veikalai yra nustumti į nežinią.

Skiriam literatūros premiją, prieš akis buvo aiškūs uždavinys: iš prozos, poezijos ar dramos pasirinkti geriausią. Bet ką daryti su mokslo veikalais, ar įtraukti fizikos, medicinos, teisės, filosofijos ir kitų mokslų veikalus? Čia noris leidėjams pakišti mintį, kad premija būtų skiriama už lietuvininkų veikalus: už istoriją, lingvistiką ir visa, kas rišasi su mūsų tauta ir lietuviškąja kultūra. Šiuo metu lietuvininkai reikia didžiausios pagalbos. Kaip kitais mokslo klausimais galima rasti medžiagos kity kalbų spaudoje ar literatūroje, taip lietuvininkai yra palikti mums patiesiems. O jos reikia! Tad ir konkreti pagalba ir paskatinimas čia daug prisidėtų prie jos puoselėjimo.

Kaip literatūros premijai galėjo atsiųsti net rankraščius, taip ir čia reikėtų leisti tą patį. Paskui reiktų sudaryti sąlygas ir veiklą išleisti.

Besidžiaugiant pirmąją “Aidų” premiją, žvelgiant į ateitį ir noris linkėti tiek leidėjams, tiek redaktoriams kuo geriausios sėkmės šitam prasmingam kultūros darbe.

NEUŽBAIGTI MINDAUGO PAVEIKSLAI

Pracitais metais, minint Mindaugo krikšto sukaktį, buvo pradėta graži akcija, sukuriant originalių paveikslų. Pradžioje dailininkai parodė didelio entuziazmą; kartu buvo baiminamasi, ar atsirastų mecenatų, kurie parems dailininkų žygi. Bet išėjo atvirksčiai: mecenatų atsirado, bet dailininkai neįtešė savo žodžio. Tik keli atbaigė žadėtus paveikslus, kiti tepadarė tik eskizus, treči net visai nepradėjo. Turint jautrias gyvenimo sąlygas, šis bandymas — įtraukti kuo daugiau dailininkų — laikytinas nepavykusiu.

Tačiau vistiek nereiktų užmesti pačios minties — karalių Mindaugą pavaizduoti tapyboje. Jei praėjusiais metais dailininkai kažkodėl uždelė, nuvilkino, tai darbus reikia pratęsti iki kitų metų, kada suka-ka 700 metų nuo Mindaugo karūnacijos. Ši tema taip pat dėkinga kaip ir krikštas, taip pat

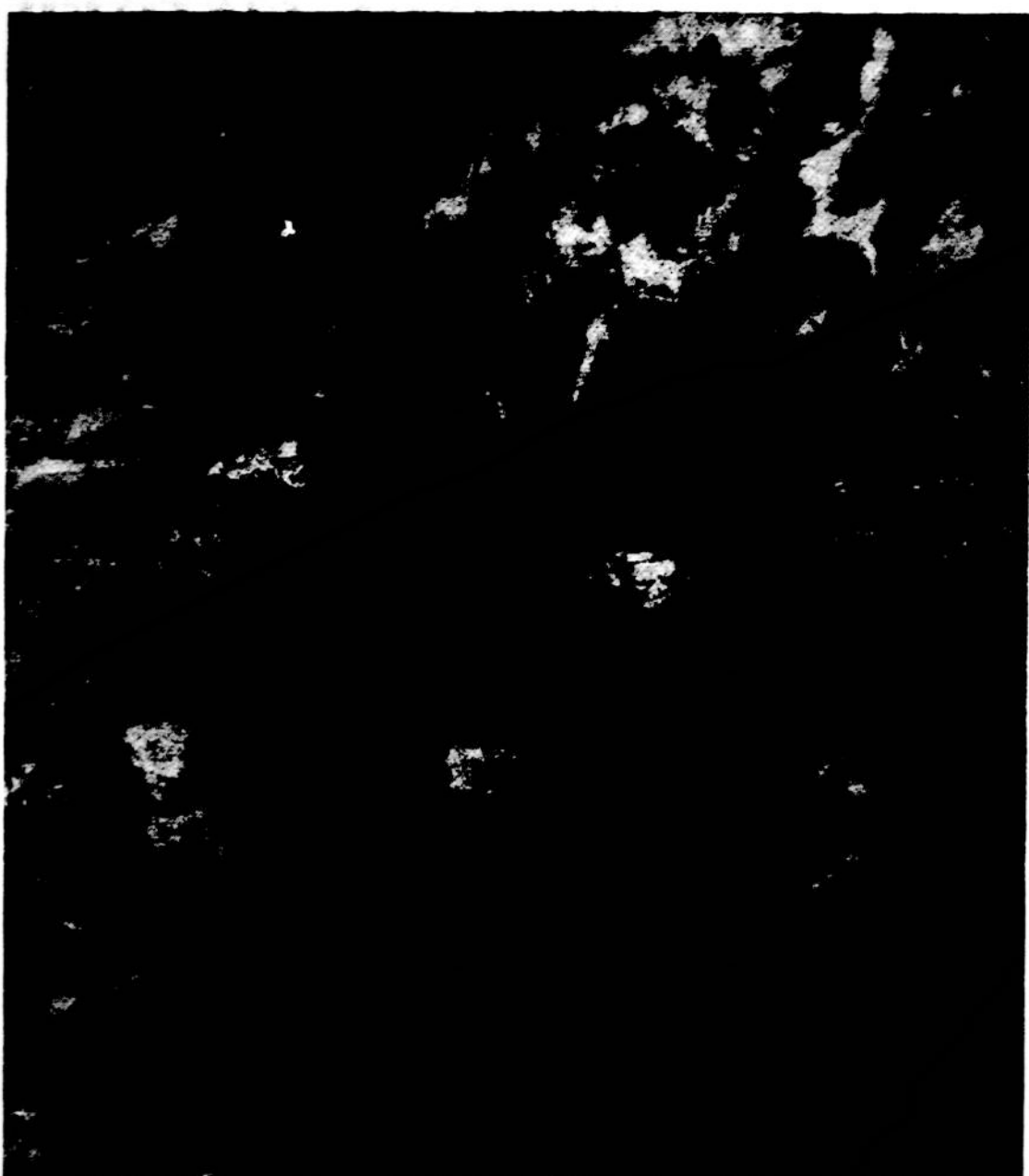
jis laksto po miestelį, valgo, rūpinasi, kad Plaktinis jo nešvytytų. Visus šiuos vaizdus apjungia bendra nuotaika ir autorius nuosėdumas.

Rašytojo žodis gyvas ir vaizdus. Jis randa savitą spalvą ir gamtą, dažnai ją suasmenindamas, ir žmonėms, kad išreikštų jų charakterį. Ypač gyvi jo dialogai, kuriuose skleidžiamas ir laiko fonas. Kaip anksčiau Būdavas savo žodžiuose buvo neaptaps, taip čia po ilgesnės pertraukos jį labiau apvaldė. Čia Rapolukas atlydi mamytę į kapus, čia kopina bokštą skambinti, (viena iš gražiausių romanų vietų), čia

Belieka autoriui linkėti, kad ir kitas šio veikalo dalis, kurias dabar rašo, atbaigtų kūrinio vienybę, sukurtų įdomių charakterių ir senąją epochą skaitytojams pristatytų visu platumu.

Rašytojas St. Būdavas gimė 1908 m. kovo 5 d. Papilėje. Mokėsi šiaulių gimnazijoje ir Kauno kunigų seminarijoje. Baigęs seminariją, studijavo literatūrą. Nuo 1934 m. ėjo įvairias pareigas — vikaravo, buvo kapelionu ir liet. kalbos mokytoju. Dabar gyvena Amerikoje, Rocklande, Maine. Yra išleidęs: *Sirdies stygomis virpant* (eil.), *Už motinos meilę*, *Sirdys ir gėlės*, *Mokytojas Bernaitis*, *Loreta*, *Sala*, *Vidurnakčio svečiai*, *Laukų berniukas* (pjesė jaunimo teatrui).

A. D.

Adomas Galdikas

KANKLININKAS
“Aidų” klisė.

VLADA PROSCIŪNAITE

Tremtinio daina

Pavasarijant kalnų pašlaitėm
mes tylūs vaikstom širdim tuščia,
tik atminimų liepsnelės kaitrios
nutiesia tiltus nuo ten į čia.

Baltais balandžiais svajonės grįžta
ir glosto kryžių gintam kieme,
kada dar sesers laimingai kryžlėtė
ir kėlė brolių širdim ramia.

Kur varpo aidas dirvonais plaukė,
kvepėjo rytą jauni beržai,
kur laukėsi mamos dar laukė
savo sodyboj savi vaikai.

Arnode glaudės prie grūdo grūdas,
jaunystėj šaukė širdis širdies,
per nakt merginos į margą rūbą
raštus svajonių margų sudės...

Siandien ir vėliai svajonės grįžta
ir klausia—girdži da kieme svirtis,
tik sesers juoką seniai pamiršo,
ir brolis niekad pareit nedrįs....

Sesuo užvožė krautinę skrynį
ir dėga — ilgai jos nedarys,—
kol dėga kraujų liepsna kaltynių,
švelniai nešaukia širdies širdis.

Ir dreba rankoj mamos rožančius,
ir virpa lūpos ta pat malda—
kad tik ryt rytą miestelio aikštėj
sūnaus negyvo nerastų dar....

Pavasarijant kalnų pašlaitėm
mes tylūs vaikstom širdim tuščia,
tik atminimų liepsnelės kaitrios
vis tiesia tiltus nuo ten į čia.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• **Dail. Telesforas Valius** dalyvauja Art Gallery (Toronto) balandžio 25 d. atidarytoje Grafikos Sąjungos parodoje. Dail. T. Valius yra sąjungos narys, parodoje išstatė 3 savo kūrinius.

• **Dr. Vorobjevas “Aidams”** rašo straipsnį apie dail. V. Dobužinskio kūrybą. “Aidai” numato išleisti vieną numerį, pakuotą šio garso scenos dailininko kūriniams.

• **Juozo Grišmanausko**, vieno atvykusio žvejo, “Tolimųjų kvadratų” knyga jau atspausdinta. Knygoje aprašoma dartinis Lietuvos gyvenimas ir pabėgimas iš Lietuvos.

• **Poetas Vincas Kazokas** parengė eilėraščių rinkinį ir jį atsiuntė į Ameriką, ieškodamas leidėjų.

• **Bernardas Brazdionis** naująjį eilėraščių rinkinį, kurį mano greit išleisti, pavadina “Nojaus arka.”

• **Jonas Aistis** jau suredavo visą savo poeziją, dabar baigia redaguoti Antano Miskinio lyriką.

• **Poeto Kazio Binkio sukaktis**. Prieš dešimt metų balandžio 27 d. mirė poetas Kazys Binkis, “Keturių Vėjų” vadas, mūsų poezijos novatorius, prasišleisęs didžiulį talentą, išleisęs “Eilėraščių” ir “100 pavasarių”, “Mūsų rytojui” atspausdinęs kelias humoristines poetas, parašęs “Atžalyno” dramą, kuri su pasisekimu ir dabar vaidinama. Antroji drama “Generalinė repeticija” buvo suvaidinta tik tremtyje. K. Binkis gimė 1893 m. lapkričio 4. Gudeliuose, Papilio vals.

SPAUDOS NAUJIENA

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS

LIETUVIŲ ARCHYVAS

Bolševizmo metai

KNYGA vaizdžiai praskleidžia mūsų tautos kančias.

Perspaukė Tėvai Pranciškonai, 436 psl. Kaina tik 3 dol. Užsakymus siųsti:
DARBININKAS, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

INDIANA HARBOR, IND.

Vietos šv. Pranciškaus lietuvių parapija, salėje Notre Dame un-to prof. S. Kolupaila rodė iš Lietuvos spalvotus paveikslus. Prieš pradėdamas rodyti paveikslus, savo trumpoje kalboje profesorius prisiminė, kad Lietuvos gamta yra nepaprastai graži, miestai turtingi gražiomis ir meniškais bažnyčiomis, o šitie paveikslai esąs didžiausias jo turtas, kuriuose esanti visa mylimoji Tėvynė-Lietuva. Jei kas panorėtų iš jo atpirti, nei už milijoną dolerių neparduotų.

Parodė daug įvairių bažnyčių, pradedant Vilniaus didingą katedrą ir baigiant Žemaitijos bažnytkaimio sena medinė bažnyčią. Nepamiršta ir šiaip įvairūs pastatai, vieni statyti prieš daugelį šimtų metų, kiti nepriklausomybės laikais. Žiūrovai pamatė ir Lietuvos upes, ežerus, miškus, derlingus laukus, žydinčias pievas, lygius tiesius kelius, ūkininkų sodybas. Be to, parodyta keturios metų dalyvų Lietuvoje: žiema — šalčio sukaustyta ir sniego pridengta žemė. Pavasaris su žydinčiais sodais ir gelii darželiais. Saulėtą vasarą ir turtiną ruduo su nuomokusiais soduose vaisiais, dirvose pageltusiais javų laukais ir t.t.

Šių paveikslų rodytoju metu senieji ateiviai turėjo progos pamatyti Lietuvą tokia, kokia ji buvo nepriklausomybės laikais, o čia gimę, augę lietuvių kraujo žmonės bent paveiksluose pamatė savo tėvų gimtąjį kraštą. O naujakuriamis ne vienam vilgė skruostus skausmo ir liūdesio asaros, prisiminus tuos laikus, kada Tėvynė-Lietuva buvo laisva, graži ir turtinga.

Svečiuose pas jaunuosius literatus

Praeitų metų pabaigoje kun. dr. P. Celišius pastangomis čia susiorganizavo jaunųjų literatų būrelis, kurie daro savo susirinkimus šv. Pranciškaus lietuvių parapijoje, salėje kas antrą penktadienį.

Šių eilučių autorius kartą turėjo laimės dalyvauti jų viename susirinkime. Į susirinkimą atėjo daug gražaus lietuviško jaunimo, visi mokyklinio amžiaus, įvairaus išsilavinimo, Lietuvoje gimę, o tremtyje lankę lietuviškas mokyklas. Čia Amerikoje vieni lanko šv. Pranciškaus lietuvių pradžios mokyklą, kurioje nuo šių mokslo metų pradžios jau yra įvesta ir lietuvių kalba: kiti High School, kurioje jau visai lietuvių kalbos nebesimokina. Yra ir tokių, kurie jau dirba fabrikuose. Iš kun. dr. P. Celišiaus sužinota, kad susirinkimų metu nagrinėjama lietuvių kalba, įvairios taisyklės, rašymo formos, skaitoma savų kuriniai: eilėraščiai, novelės ir šiaip visoki rašiniai. Iš tikrųjų tai lietuvių kalbos pamokos, kurių vedamos taip, kad visiems būtų suprantamos, įdomios, gyvos, ir nenuobodžios. Norima, kad jaunimas nenuatastų ir nepamirštų lietuvių kalbos.

Kun. dr. P. Celišius talkina Viktoras Makiejus, tremtyje lankęs Diepholzo lietuvių gimnaziją ir jau turįs nemažai parašęs eilėraščių. Ir kai kurie kiti būrelio nariai taip pat mėgina kurti.

Balfo skyriaus vakaras

Vietos Balfo 95 skyrius šv. Pranciškaus lietuvių parapijoje, balandžio 20 d. buvo suruošęs labdarystės tikslams vakarą. Programoje dalyvavo iš Čikagos baletmeisteris Sim. Velbasis su savo mokiniais ir solistė A. Kalvaitytė su muz. S. Kalvaičiu. S. Velbasio mokiniai gražiai pašoko įvairių šokių, o solistė A. Kalvaitytė, akompanuojant muz. S. Kalvaičiui, padainavo keletą dainelių.

Baletmeisteris S. Velbasis daugeliui pažįstamas, kaip garbus baletso šokėjas, kuris su savo šokėjų grupe yra applanęs didesnes lietuvių stovyklas.

Nors programa buvo įdomi ir įvairi, bet žiūrovų neperdaugiau, teatėje. Gal per mažą reklamą buvo. **Jonas Erydis**

Mortai Zailskienė jos sūnus adv. P. Zailskis išteikia "Rūtos" draugijos dovaną.

WATERBURY, CONN.

"Rūtos" dr. ja pagerbė M. Zailskienę.

Sekmadienį, balandžio 27 d., didžiulį Waterburio lietuvių kolonijoj įvyko "Rūtos" Moterų Dr. jos metinė šventė. Šv. mišiose dalyvavo per 200 narių ir bendrai ėjo prie šv. komunijos. Per mišias giedojo solistė Nell P. Meskūnienė, akomp. A. J. Aleksis. Po pamaldų draugija suruošė bendrąsias pusrūšius, šv. Juozapo parapijos auditorijoje, kurių metu buvo pagerbta keturiasdešimt penkis metus draugijai sekretoriavusi Morta Zailskienė-Malinskaitė.

Draugijos pirmininkė Marcelė Degimienė priminė, kad draugija įsikūrė ir pradėjo veikti 1906 metais, balandžio 8 d. Ji yra ir Connecticut valstybės draugijų sąrašė. Draugija yra viena iš tų, kuri paruošė konstituciją visiems draugijos skyriams. Taip pat draugijos pirmininkė M. Degimienė jubiliatės garbei paskaitė savo pačios sukurta eilėraštį.

Po to kalbėjo Zita Vileišienė, miesto advokatas V. Matusavage, miesto sekretorius W. Sirica, dr. P. Vileišis, komp. A. J. Aleksis, Fl. Zailskis ir Nell P. Meskūnienė. Visi kalbėtojai garbingai jubiliatę dėkojo už jos kruopštų darbą per beveik visą pusimtį metų ir linkėjo daug laimės.

Jubiliatė šiais metais savo pareigas draugijoje perdavė savo dukrai Ph. Maton. Waterburio miesto pareigūnei.

M. Zailskienė yra įsteigusi šv. Onos draugiją ir jai pirmininkavo nuo 1913 metų. Labai aktyviai veikė Tautos Fondo komitete, pirmojo pasaulinio karo metu. Taip pat yra steigė-

IS mūsų veikimo

Tremtinių draugija suruošė labai gražų vaidinimą, 3-jų veiksmų komediją — S. Čiurlionienės "Pinigėliai". Visi atsilankę turėjo progos gardžiai pasijuokti ir pasigerėti mūsų vaidintojų gabumais, bei pasiklausyti grynų lietuvių kalbos. Visi vaidintojai savo roles atliko labai puikiai, bet senoji tetulė tai visus nustebino.

Vaidino: S. Tamulienė, E. Pažemckienė, A. Kruvelytė, N. Ramanauskaitė, A. Leikus, A. Ramanauskas, V. Kronkaitis, B. Strimaitis, A. Gruzdis. Grįžimą režisavo A. Gruzdis. Grįžimą Elena Ramanauskienė. Sufleravo V. Paulionis. Vakaro vedėjas J. Gruodis.

Po vaidinimo buvo šokiai prie smagios muzikos. Seimninkės prie bufeto maloniai ir nuosirdžiai pavaišino visus skaniais užkandžiais, kuriuos mūsų geros širdies moterys ir vyrai suaukavo.

Malonu yra pažymėti, kad šį vakarą suruošė tremtinių draugija Balfo naudai. Jiems priklauso lietuviškas ačiū už jų pasidarbavimą dėl savo brolių ir sesių likusių tremtyje.

Motinių Diena
Šiomet mūsų parapija minės gegužės 11d., 10:00 val. visų

katalikiškų moterų draugijų narės bendrai eis prie šv. komunijos, prašant dangiškos motinos Marijos pagalbos mūsų žemiškom mirusiosioms ir gyvoms motinoms.

Tuoju po sumos Marijos Vaidintojų draugijėlė ruošia jaukius pusrūšius visų motinų pagerbimui ir kviečia visus parapijiečius atsilankyti. Paremkim jaunų veikėjų darbą ir pridukim jom energijos tolimiesiems darbams.

Sveikinime

Malonu yra pasveikinti mūsų buvusį aldermaną Petrą Čsą ir jo malonią poniją Oną, kurie 19 d. balandžio kukliai atšventė 30 metų vedybinio gyvenimo jubiliejų, sveikiname šią malonią porėlę, kuri visuomet prisideda prie visų gerų darbų ir linkim sveikiams sulaukti šventi aukštinį jubiliejų. **M.**

Mahanoy City, Pa.

Misijos

Šv. Juozapo liet. bažnyčioje prasidėjo balandžio 28d. Misijos vedė marijonas kun. A. Mažul-na. Parapijos klebonas kun. P. Česna kviečia visus savo parapijonus gausiai dalyvauti dvasinėje puotoje; misijų proga savo sąžines apvalyti ir Dievo malonių bei stiprybės paprašyti, kad būtų lengvesnė ši sunki žemės kelionė.

Bažnyčios dekoravimas

Po misijų netrukus prasidės šv. Juozapo par. bažnyčios dekoravimas. Jau tuo reikalu yra visas aptartas, išdirbtas planas ir padaryta sutartis su vienu žymiu menininku. Darbas užtruks apie keturius mėnesius.

Lietuvių bažnyčia Mahanoyje yra viena iš gražiausių, bet kada išdažys, daug gražių parveiksų atnaujins, kurie buvo prieš 30 metų nupiešyti, tada bus tikrai pažiūra ir garbė lietuviams visoj šioj apylinkėj.

Choras stiprėja

Šv. Juozapo par. choras, vadovaujamas komp. J. Stankūno auga nariais ir meniniais bresta, stiprėja. Labai puošia vietos lietuvių bažnyčią; daug kas specialiai eina į bažnyčią pasigerėti choro giedojimu.

Repertuaras sudarytas prisilaikant bažnytinio giedojimo taisyklių — Moto Proprio: gregorijoniskais giedojimais ir Palestrinos tipo bažnytinę polifoniją. Kun. P. Česna deda pastangas palaikyti gerą žmogų, moka gerą atlyginimą ir visapusiškai remia chorą, kad jo vadovaujamoje parapijoje būtų bažnytinis giedojimas ir muzika atitinkamo aukštumo.

Pasitaiko ir tokių parapijų, kad po misijų užlipa prie vargonų J. Stankūnui padėkoti už Bacho bei kitų kūrinių parągrojimą ir bendrai už bažnytinio giedojimo didelę pažangą.

St. Kar.

Linden, N. J.

ALRK Moterų S-gos 53 kuopa visą laiką gražiai dirba. Praeitę yra turėjusi labai gražių parengimų ir visas veiklesnes apylinkes moteris subūrusi po savo vėliava.

Gegužės 25 d. kuopa rengia iškilmingą vakarienę 5 val. vak. Lietuvių Sveitinėje, 340 Mitchell Ave., Linden, N. J. Vakaro programoje bus linksma komedija, dainos ir eilėraščiai. Solo dainuos uoli kuopos veikėja Marija Čižauskienė. O sąjungietės pagamins skanią vakarienę. Visi kviečiami į šį linksmą parengimą linksmai praleisti vakarą. **A. L.**

Susijedavo William Količius su A. Skrabyste ir Kostas Pūkas su Mažeikaite.

J. Girdis, kunigo J. Girdžio tėvas, po laimingos operacijos sveiksta namuose.

V. Čivas iš Clevelando praėitą sekmadienį lankėsi Pittsburghe. **J. B.**

SV. MIŠIŲ NOVENA UŽ MOTINAS

Čia pat jau ir MOTINOS DIENA. Ar Tu atsimeni savo GIMDYTOJĄ, kuri atidavė Tau viską, ką tikėtai turėjo: savo poilsį, nemiegotas naktis, visą savo motinišką meilę, net savo gyvybę.

Kur šiandien įėjai — Tavo Motina sėgaivėlė? Gal pasiliko kenčiančioj Lietuvoj, o gal ištrema į šaltąjį Sibirą, gal jos užvertas akis ten pridengė svetimoji žemė?

Kuo Tu atsilyginsi jai už jos meilę, ir vargus? Jei yra dar gyva ir čia pat, Tu ją aplankysi, paguosi ir pradžiugini kokia nors dovanėle. Bet jeigu jos čia nėra, jeigu ji net gyvųjų eiles paliko, kaip tada ją atsiminsi ir pradžiugini?

Dar yra ryšys, kuris gali su jungti ją su Tavimi. Tas ryšys — tai malda, kuri pasieks ją gyvą ar mirusią.

Prisimink šia progą ir visų mūsų Motinų sopulingai kenčiančią LIETUVĄ, kuri šiandien gailisi ir verkia savo nelaimingų ir išblaskytų vaikų.

Visų mūsų MOTINŲ ir kenčiančios LIETUVOS intencija ir šiemet TĖVŲ PRANCISKONŲ VIENUOLYNĖ, GREENE, MAINE, BUS LAIKOMA IŠKILMINGA NOVENA, kuri prasidės antrą gegužės ir baigsis Motinos Dieną. Novenos dienomis rytais bus laikomos iškilmingos šv. misijos, o vakarais — ypatingos maldos už motinas, prisistų intencijų skaitymas ir palaiminimas švč. Sakramentu.

Prašome visus, kurie nori atminti savo motinas, tėvus ir mūsų kenčiančią Lietuvą, kiek galint greičiau atsiųsti savo intencijas, pridedant, jei galima, ir kokią nors auką, šiuo adresu:

FRANCISCAN FATHERS, Greene, Maine

Long Island žinios

Greenport

Šiame Long Island esančiame miestelyje vietos lietuvių buvo mažai kam žinomi. Jokio veikimo ten nebuvo girdėti. Tik vienas kitas laikraštis į ten pakliūdavo. Bet, štai, paskutiniu metu, atvykus, į šią šalį daugiau visuomenininkų, pradėjo išsijudinti ir visi salos užkampiai.

Balandžio 27 d. čia buvo atvesti Motūzai su lietuviškomis filmomis ir Jadvyga Matulaitienė su savo šokėjų grupe.

Daugiau kaip 200 žmonių sujudinti sekė gražuosius Lietuvos vaizdus; verkė kai kurie matydami filmoje Lietuvos tragediją; stebėjosi visi J. Matulaitienės atsivežto jaunimo grąkstumu šokant ir dainuojant.

— "Ant televizijos reikia juos dėti", girdėjosi balsai. "Kaip gyvi, taip šokant nesame matę... O ir jų visų gražumėlis...". Taip reagavo šalia manęs sėdinčios moterys, kurių galvos perristos šilkinėmis skepetomis labai man priminė Lietuvos kaimietes, nuvykusias kur į atlaides. Jų dukros skrybėlėmis galvas pridengusios, jų anūkai tik retas vieną kitą lietuvišką žodį besupranta, o tačiau visų akyse džiaugsmo spindesys. Stebėdami savo tėvų žemės vaizdus, jos žmonės ir jų darbus, atrodė visi didžiavosi savo kilme. O kuomet po jautrių kalbų, pasakytų kun. dr. St. Valušiaus, kuris daugiausiai ir dirbo šios pramogos pasiekimui, ir adv. St. Briedžio, Balfo direktoriaus, specialiai atvykusio čia prakalbėti į lietuviškai mažai bemokančius, susirinkusieji, be didelių raginimų suaukavo tiek dolerių, kad padengus būtinas išlaidas, dar liko visa šimtinė pasiųsti Balfo centrui.

O koks buvo vietos lietuvių vaišingumas, tai tik buvę Lietuvos kokiame vadinamame pakermosiuje ar per didžiasias metines šventes gali įsivaizduoti. Paruošti keli stalai su Lietuvos gabiųjų šeiminių rūpesčių ir skonių, tikrai stebino iš toliau atvykusius, kurie šiaip jau dažnai lietuvių pobuvuose būna. Net kiaušiniai įvairiausiais lietuviškais motyvais narminti stalus puošė. O kad jie tikrai buvo vertingi, sakė jau tai, kad svečių tarpe buvęs New Yorke gyvenantis dail. C. Jonušas neįskentė ir pasiėmė šeiminių leidus, keliolika jų, kaip suvenyrus.

Man gaila, kad aš neįsidėmėjau šeiminių pavardžių, nei atsimenu grąkščios jaunos

moters vardo, kuri darė nuotrauką, o jos kitatautis vyras pirmą kartą matęs tokį "Lithuanian Gathering", kaip tokiu parašu rengėjai buvo apkabinę šv. Agnėsokos parapijos salę ir gatves, siūlėsi suvairiais patarnavimais.

Baigiant negalima nepaminti Setauket lietuvių Onos Bubnienės, kuri gražiai padėklavo savo pačios sukurtus eilėraščius apie kenčiančią Lietuvą. Paprašyta žodžius parašyti, atsakė to negalinti padaryti, nes iš Lietuvos atvykusi berašė čia tapi pat neįsmoko rašyti. Tačiau ji žadėjo kada atvykti pas mane ir leisti jos kūrybą užrašyti.

Galiausiai tenka pasidžiaugti lietuviams draugiskai nusiteikusių vietos klebonu Father Holland, kuris paprašytas šiai pramogai jo bažnyčios salės, atsakė: "Mano namai, jūsų namai". O susirinkusius pasveikino gražia kalba.

Pr. L.

PADEKA

VI. Bariui, V. Palubinskiui, J. Kojeliui, Tėvams Pranciškoniams, Dr. St. Jankui, "Darbininkui" ir visiems kitiems savo draugams ir pažįstamiems reikiu širdingą padėką už piniginę paramą, suteiktą mano šeimai ir man, mums besigydančiam St. Boniface sanatorijoj Winnipege, Man.

Dr. E. Gedgaudas

LIETUVŲ
ATSIMINIMAI
RADIO VALANDOS
SESTADIENIAIS
4:45
5:30
STOTIS
WEVD
3300 FT. M.
JACK-J-STUKAS
1264 WHITE ST.
HILLSIDE, N.J.
TEL.
WAVERLY
6-3325

Lietuvių Radijo Draugijos PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SESTADIENIAIS 2 VAL. POPIET

WWVE 1600 Kc

GYVUOJA PER 15 METŲ

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai: naujienos, muzika, vietinės žinios, parengimai, koncertai, šokiai, ir t.t. Vestuvės, puotos, būdai pranešimai.

495 GRAND STREET BROOKLYN II, N. Y.

TEL. EVERgreen 4-9293

J. P. GINKUS, Direktorius
AD. JEZAUCIUS, Muzikos Dir.
V. LABREVICIUS, Pranciskų Dir.

NUO NEW YORKO LIGI ALIASKOS

New York, N. Y. Balandžio 12 d. laivu "General Ballou" i New Yorką atvyko paskutiniai tremtiniai, gavę visas pagal DP įstatymo 2 paragrafą, ir tuo būdu užsibaigė pirmoji masinės imigracijos fazė į Jung. Amerikos Valstybes, prasidėjusi 1948 m. spalio 30 d., kai laivu "General Ballou" 819 tremtinių pasiekė Amerikos krantus. Nuo to laiko lietuvių kolonija Amerikoje padidėjo 27,114 lietuviams.

Vėliau DP papuolė prie plaukoje DP komisijos pirmininkas John W. Gibson ir kiti šalpos organizacijų pareigūnai pasitiko pirmininko pareigas einanti Alena Devenienė ir reikalų vedėjas Petras Minkūnas. Paskutinis sąrašas DP buvo lenkas Zylka Josef. J. W. Gibson savo kalboje užakcentavo, kad baigiant šį imigracijos periodą iš buvusių 1,250,000 Europoje DP paliko tik 200,000, daugiausia ligoniniai, invalidai, seneliai arba jų šeimos nariai, kurie nesutiko su jais skirtis. Vieno tremtinio įkurdinimas kainavo apie \$300.00, arba vienam JAV mokesčių mokėtojų apie \$1.93. Viso atvyko 339,000 tremtinių, kurių 90,000 įsikūrė New Yorko valstybėje. Taip pat jis pabrėžė, kad be savanoriškų organizacijų talkos ši programa nebūtų taip puikiai pavykus, nes tik jų pagalba pavyko parūpinti pakankamai garantijų ir atvykusiems sekmingai įkurdinti visoje Amerikoje.

Siame laive iš viso jau buvo tik 74 DP, nes visi kiti pabėgėliai vyko pagal DP įstatymo 10 paragrafą, kaip vokiečių kilmės pabėgėliai. Jų tarpe randame nemažą taip pat lietuvių gimusių, kurie iš Lietuvos pasitraukė 1941 m., gelbėdamiesi nuo komunistų.

Po visų iškilnių pirm. A. Devenienė ir P. Minkūnas padėjo neturėjams atlikti muitinės formalumus ir ta pačia proga susipažino su jų gyvenimu.

Štai Kalvies Martynas, žmona Ona ir penki vaikai. Kalvies stiprus sudėjimo, plėčių pečių Kalipėdos krašto ūkininkas iš Deglių kaimo. Jis ir šeima gražiai kalba lietuviškai. Vos tik pusę kelionės atliko, nes vyktas pagal darbo garantiją net į Aliaską dirbti ūkyje. Apšidžiaugę, sužinoję, kad Aliaskoje galės sutikti dar iš Lietuvos pažįstamą dr. Pajaujį, kuris dabar ten profesorijauja. Paklaustas, kodėl taip toli važiuoja, paaiškino, kad Aliaskoje uždarbiai daug aukštesni ir tikisi daugiau uždirbti ir sutauptyti, grįžti į Lietuvą. Tikrai, tėsė Kalvies, į Lietuvą vargiai grįšime per New Yorką, nes atrodė, kad kelias per Sibirą bus trumpesnis.

Kromelis Jonas, žmona Gertruda ir 6 vaikai iš Sartininkų. Kromelis Jonas, gimęs Amerikoje, su trimis vyriausiais vaikais atvyko kaip JAV piliečiai, o žmona su trimis vaikais kaip DP. Ilgai vilkino išvykimą, nes konsulas nepraleido sūnaus

Raimundo, 9 metų amžiaus, dėl to, kad vaikui nuo pat mažens paralyžiutas. Jį turėjo palikti prieglaudoje prie Darmstadto. Sunkia širdimi tėvai atsisveikino su Raimundu, bet dėl likusių vakų labo paskutiniu transportu atvyko į Ameriką.

Magnus Boris Židiku valseiurje turėjo stambų ūkį ir dabar vyksta pas seserį į Chicagą.

Petž (Pecas) Edmundas pasakojo, kad dirbo Kaune Tilmano fabrike, bet atėjus bolševikams gyvenimas pasidarė nepakenčiamas, ir 1941 metais išvyko į Vokietiją. Dabar nevardine garantija vyksta į Georgiją valstybę dirbti. Nuliūdo patyręs, kad ten lietuvių veik nėra. Balfo pareigūnai davė organizacijos adresą ir pažadėjo pasirūpinti kitur jį įkurdinti, jei gyvenimas pasirodys tenai persunkus.

Paskutinius lietuvių, pasinaudojęs DP įstatymo 2 paragrafu, yra Gintilas Adomas, kilęs iš Mažeikių. Lietuvoje dirbo staliaus darbu. Bolševikams antrą kartą okupuojant Lietuvą, kaip partizanas kovojo prieš bolševikus ir ties Papile buvo sužeistas. Visam amžiui liko šlubas ir 40% nedarbingas, tačiau nenusimena, nes tikisi, kaip stalius, pelyti Amerikoje sau ir savo šeimai duoną.

Ir taip per 3½ metų 27,000 lietuvių išsikirstė po visą Ameriką, nuo New Yorko iki Aliaskos rasdami sau darbo ir pastogę. Daugelis pirmųjų atvykusių puikiai įsikūrė Amerikoje, ir, gal būt, ne vienas spėjo pamiršti praėjusių vargo dienas. Tačiau dėl ligos, senatvės ir invalidumo pasilikę Vokietijoje ir Austrijoje lietuvių per paskutinius atvykusius tremtinius prasė perduoti laimingai įsikurusiems jų gailių prašymą nepamiršti jų ir padėti jų varge.

Nors oficialiai DP programa laikoma baigta, bet tikimasi netolimoje ateityje sulaukti bent 7,500 tremtinių, kurie laiku gavo garantijas ir perėjo visas komisijas, tačiau gruodžio 31 d., paskutinę vizų išdavimo dieną, jos negavo dėl to, nes įstatymo leistas vizų kontingentas liko išsemtas. Šiaip visais kitais atžvilgiais jie buvo tinkami įvažiuoti į Ameriką. Tų tremtinių tarpe taip pat yra apie 100 lietuvių. Dabar paaiškėjo, jog nors gruodžio 31 dieną buvo išduotos visos vizos, tačiau apie 7,000 jų liko nesunaudojotų dėl tremtinio mirties, ligos ir kitų priežasčių. Pvz., ir "General Ballou" laive mirė viena tremtinė jugoslavė, kurią palaikydavo Atlanto Kongresmanas Francis E. Walter įnešė į kongresą bilį, kuris suteiktų teisę konsulas išduoti tas nesunaudojamas visas tiems, kurių garantijos jau pradėtos procesuoti. Yra daug vilčių, kad šis bilis bus priimtas.

Be to, taip vadinamų "German ethnics" vykimas pagal DP įstatymo 10 paragrafą, dar tęsis kelis mėnesius, o politinių

pabėgėlių vykimas iš Anglijos, Prancūzijos, Švedijos ir t.t. pagal DP įstatymo 3 c paragrafą, net dvejus metus. Pagal tuos DP įstatymo 3c ir 10 paragrafus manys, kad dar atvyks apie 1,000 lietuvių į JAV.

Tačiau nemanoma, kad DP biliumi pasibaigtų šis judėjimas. Kongresmanas Emanuel Celler įnešė į kongresą įstatymo projektą HR 7376, pagal kurį trijų metų laikotarpyje Amerika įsileistų vėl 300,000 žmonių iš Europos. Jei tas įstatymas praeitų, nors daugiausia juo pasinaudotų vokiečių kilmės pabėgėliai ir italai, tačiau ir politiniams pabėgėliams nuo komunistų persekiojimo taip pat numatytas tam tikras vizų skaičius.

SPORTAS PASAULYJE

River Oaks teniso turnyre pirmą vietą užėmė Gardner Mulloy finale nugalėdamas Larsen 6 setus. Parvyžėje įvykusiame tarptautiniame teniso turnyre amerikietis Patty Lengvai per 3 setus nugalėjo argentinietį E. Morea.

Palermo, Italijoje įvyko Sicilijos tarptautinis teniso turnyras ir jame pirmą vietą išsikovojė čekoslovakas Drobny, kuris šiuo metu kaip tremtinis gyvena Egipte. Finaliniame susitikime Drobny nugalėjo Italijos meisterį Fausto Gardini per 4 setus. Moterų grupėje pirmą vietą užėmė anglė Joan Curry, finale nugalėjusi Thelma Long iš Australijos.

Brazilijos futbolo meisteris Corinthians yra išvykęs į Europą ir ten numato sužaisti eilę rungtynių prieš vietines komandas. Instanbule įvykusiose rungtynėse prieš Turkijos rinktinę brazilai išsikovoję lygiais 1:1. Rungtynes stebėjo 20,000 žiūrovų.

Amsterdame susitiko Anglijos ir Olandijos B rinktinės. Anglai laimėjo šias futbolo rungtynes rezultatu 1:0.

Neseniai Paryžiuje lankėsi švedijos futbolo rinktinė ir naktį, apšviestame Prince stadione, sužaidė futbolo rungtynes prieš Prancūzijos rinktinę, kurią švedai nugalėjo rezultatu 1:0.

Vienas iš įdomiausių futbolo pasaulio įvykių balandžio mėnesyje tenka skaityti Austria Wien ir Tottenham Hotspurs, iš Londono, susitikimą. Rungtynės įvyko Belgijos sostinėje Briuselyje ir sutraukė apie 50,000 žiūrovų. Susitikimas baigėsi lygiomis 2:2. Abi komandos pasirodė labai gerai.

Australija numato pasiųsti 35 sportininkus į olimpinis žaidimus. Reikia stebėtis jų sąlyga, kurią jie uždeda sportininkams, būtent: visi dalyviai turi prisidėti per ateinančius 2 metus netapti profesionalais; jeigu kandidatai į olimpinis žaidimus atsisako ta prižadėti, jie negalės atstovauti Australijos šią vasarą.

NAUJAI ATVYKUSIEJI

Balandžio 27 d. į New Yorką uostą atvyko: Bistram, Irene M., Vera Bobkaitis, Wanda, Kasimir, Viktorija G.

Kitellus, Herbert E. Lieselotte Kolf, Mattheus, Inge, Machner, Hans, Kol, Anita Kurlinkus, Simon, Eva, Melyda Kurlinkus, Emilija, Karl Kurlinkus, Herta Neubert, Martha, Friedrich, Gunther, Irene Preikschat, Michael, Ewald, Christine, Gertrud Preikschat, Ludwig, Olga, Edeltraut, Renate, Edith, Erwin

Schulmeisterat, Anna, Yakumeit, Linda, Randall Skauradzius, Frieda Skibba, Herst, Dina Treichler, Johann, Emma, Hella, Olga, Siegfried, Horst, Ruth.

ISNOMUJAMAS kambarys dviem ar vienu asmeniui. Nėtoti "Darbininko". Priėmamos sąlygos. Kreiptis į Darbininko Administraciją, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

William J. Drake
(DRAGUNAS)
LIETUVIS ADVOKATAS
85 - 65 WAREHAM PL.
JAMAICA, N. Y.
Tel. JAmica 3-7722

New Yorke ir apylinkėse

P. J. BAGDANAVIČIUS, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

185 Clinton Avenue
Brooklyn 5, N. Y.
Tel. MAIn 4-2329

Priėmimo valandos:
Kasdien 2-4 ir 6-9 p.p.
Sėdmeniais 10-12 ryto ir susitarus.

Ofiso tel. GLEnmore 5-3094
Namų tel. GLEnmore 3-4445

DR. VACLOVAS PAPROCKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Priėmimo valandos:
Kasdien 12:30-2 ir 6-8 p.p., išskyrus šventadienius.

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas.

Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-8. Mokslus baigęs Europoje.

128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažuoti ir visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

PARDUODAMI NAMAI

FIGOS, GERI, GEROJE VIETOJE

RIDGEWOOD — 6 šeimoms mūrinis namas, šviesūs kambariai; CYPRES HILL 3 šeimoms, tušti kambariai; WOODHAVEN 2 šeimoms medinis namas, abudu aukštai (floral) tušti pirkėjui; EAST NEW YORK — kampinis namas su salūnu, restoranu ir 2 šeimoms viršuje tušti kambariai. Gera proga, kas nori įsigyti namą ir būdą, nes parduodamas ir biznis. Vieta gera, lietuvių aplinkoje.

J. VASTONAS
REALTY AND INSURANCE

1006 Gates Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. GLAmore 8-7288

ŠVĖSDAMI

sukaktuves, vestuves ar sulaukę naujagimio, nepamirškite gerą fotografo. Nuotraukos kiekviena proga kiekvienam prielama kaina.

DON SULAITIS

680 Willoughby Ave.
Brooklyn 6, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8137

A. ANDRIUSKEVICIUS

LAIKRODININKAS
Čia parduodami ir taisomi laikrodžiai, žiedai, apyrankės, auskarai, ir kiti puošmenys bei brangenybės. Kreiptis: 485 Grand St. Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISIUNAS IR SŪNUS EDWARD MISIUNAS
SAVININKAI
Lietuviška Užiega, kur visi myli užti.
Pavieniai ir su šeimom, ir svečiais būsite maloniai aptarnauti.
Importuoti knajkai - Uždandžiai - Televizija - Muzika - Sportas
502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

PARDUODAM NAMUS

Turime gerų namų pardavimui — Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomuojuame kambarys ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikaluose — greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS

REAL ESTATE & INSURANCE
8656 85th Street, Woodhaven 21, N. Y.
Tel. VILginia 7-1896

Bostone ir apylinkėse

S. Barasevičius ir Sūnus
FUNERAL HOME

254 W. BROADWAY
South Boston, Mass.
JOSEPH BARASEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermentis dykai
Tel. SOUTh Boston 8-2590
Avenue 2-2484

Lithuanian
Furniture Co.

MOVERS —
SO 8-4618

INSURED and BONDED
Local and Long Distance Movers
326-328 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

ZALETSKAS
FUNERAL HOME

564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermentis dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2609

A. J. NAMAKSY

Office Tel. SO 8-0948
Real Estate & Insurance
409 W. BROADWAY
So. Boston, Mass.
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. FA. 7-0402-M

WAITKUS
FUNERAL HOME

197 WEBSTER AVE.
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį.
Nauja moderniška koplyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tuo pačios ir kitus miestus.
Beikale laukite: Tel. TR 6-6434

Skaitykite ir platinkite
"DARBININKĄ"

PAIESKOMI ASMENYS:

Augaitis, Eduardas, iš Kelminių - Padgelumbiško k., Marijampolės ap.

Bakšys, Jurgis Cepkauskas, Antanas ir Cepkauskaitė - Lukovska, Stefani, iš Aikščių ar Mileikių k., Čekiskės v., Kauno ap.

Cepulis, buvo vedęs Oną Bukelytę (Bukelis)

Gegužutė - Mockevičienė, Mikalina, iš Bračiulių k., Seirijų parap.

Izdonavičius, Benediktas, iš Plikšalo k., Laukuvos vlt., Tauragės ap.

Juskevičiūtė - Kačka, Antanina, iš Krekenavos par., Fanevėžio ap.

Kukta, Jonas, iš Gudonių k., Kurklių v., Ukmergės ap.

Kvasauskas, Vincas, iš Tūnpių k., Naumiesčio parap.

Lapinskienė-Strabelytė (Strabelis) Barbora, ir jos sėrys Elzbieta, Magdalena, Marytė ir Onutė, iš Aukštųjų k., Sasnavos v., Marijampolės ap.

Macijauskaitė, Katrė ir vyras Juozas, kurio pavardė nežinoma, kilę iš Trakėnų dv., Kalvarijos v., Marijampolės ap.

Paulauskienė - Venckutė, Rozalija, iš Vieksnių parap.

Vadeika, Jonas ir Vacas, iš Meškučių k., Nedzingės par.

Vaitkus, Antanas, Bladas ir Jonas, iš Birietiškių k., Štutėnų v.

Valavičius, Jonas, iš Leipalingio, Seirijų ap., sūnus Juozas ir Viktorijos Gegužutės Valavičių.

RAMUNIŲ ZIEDAI

Lietuviai nuo senų laikų yra įsitikinę, kad ramunės yra vaistas. Ramunės vartojamos nuo šalčio, reumatizmo ir dieglių. Ramunės stiprina visą kūną, gerai veikia širdį, inkstus (kidney) ir palengvina kitus susirgimus ar negalavimus. Jos geros ir akims plauti. Gerk ramunų arbatą be baimės. Kas jos daug geria, tas turi skaisčių veidą. Ramunės yra geros ir plaukams plauti ir išlaikyti švarią galvos odą. Mūsų ramunės yra iš Jugoslavijos. Svaras ramunų \$2.50. O už \$1.00 — 5 uncijos.

ALEXANDER'S CO.

414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

Paremkime tuos biznierių ir profesionalus, kurie skelbia "Darbininką!"

LDS CENTRO VALDYBA

Pirmininkas — Prel. P. Juras, 94 Bradford St., Lawrence, Mass. Tel. 7356

Vicepirmininkai — Vincas J. Kurdiras, 37 Franklin St., Norwood, Mass., ir

Pranas Razvadauskas, 5 G St., So. Boston, Mass.

Sekretorius — Ant. Kneizys, 50 Cottage St., Norwood, Mass.

Finansų sekretorius — Ant. Pečiūnas, 32 Wilder St., Brockton, Mass. Tel. Brockton 8-0729W

Izdininkė — Bronė Čiunienė, 79 Barry St., Dorchester, Mass. Tel. SO 8-0948

Revizijos komisija: — Kun. J. Bernatoniš, Nell P. Meškūnas, B. Jakutis.

Visi laiški LDS reikalais siunčiami sekr. A. KNEIZIO vardu, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO 8-6608. Piniginės perlaidos — Money Orderiai ar čekiai išrašomi Izdininkės B. Čunys vardu.

Vinkauskas, Jurgis, iš A. Pamenunės v., Kauno ap.

Iškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti j:

Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd St., New York, 24, N. Y.

Trys verkiantys moterys, išsėjęs iš degančio namo žemutinėje New York City dalyje. Gaisro metu sužisti 26 asmenys, kurių daugelis buvo priversti šokti iš prakto aukšto antskėlio, negu sūspėjo atvykti ugniesgėsiui išlikti gelbėjimo tinklus.

SAVE TIME MONEY WORK with York heat

Mes instaliuojame visokios rūšies žibalinį (aliejumi) šildymą. Nereikia nesioti pelekų semtuvo. Nemokamai apskaičiuojame, kiek kainuos.

BROCKTON SERVICE

OIL BURNER and HEATING SERVICE
520 MAIN STREET BROCKTON, MASS.
Tel. 2608

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠČIS
APJUNGČES
AMERIKA, LBS ORGANIZACIJOS, LIETUVIŲ ŽINIOS
480 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

JURGIS ELISONAS,
kylanti nauja beisbolo
žvaigždė

Jurgis Elisonas,
15 metų tremtinys yra atvykęs iš Vokietijos maždaug prieš 3 metus ir dabar gyvena Brooklyn, N. Y., pas savo dėdę. Aprašymo parą, kleboną kun. N. Pakalnį.

J. Elisonas yra gimęs Lietuvoje, Panevėžio mieste. Jo tėvai prof. Jurgis ir med. dr. Ona Elisonai (prof. Lietuvoje yra išleidęs Gamtos Mokslo Vado-
vėlius gimnazijai ir kit.) kartu su mažuoju Jurgeliu ir vyresniąja dukrele Gražina žvejų laiveliu bėgo volječių okupacijos metu į Švediją. Bet jūroje jie buvo sulaikyti ir nugabanti į Rygos kalėjimą. Iš ten pateko į Vokietiją. Prof. Elisonas kaip ir kiti tūkstančiai lietuvių kentėjo visas tremtinių stovyklas sunkenybes. Praradęs sveikatą — 1946 m. mirė. Jurgis ir jo sesutė prieš išvykstant Ameriką mirė taip pat ir jų mamytė. Jie pasiliko našlaičiais.

Jaunasis Jurgis Amerikoje jaučiasi kaip antroje savo tėvyneje. Vos atvykęs į čia tęsia savo pradinį mokslą. Marijos Apreišimo lietuvių parapijos mokykloje, pas savo dėdę kun. N. Pakalnį. Vėliau išlaikęs egzaminus įstoja į šv. Ksavero aukštesniąją kadetų mokyklą. Šiuo metu jis jau yra trečiojo klasėje. Mokslu ir elgesiu yra pavyzdys kitiems. Labai mėgsta sportą, ypač baseball. Yra vilčių jam prasimusti į aukštesnę "baseball" komandą.

Apie jaunąjį kadetą-studentą Jurgį Elisoną yra susidomėję ir amerikonių laikraščiai. Neperseniausiai "Brooklyn Eagle" dienraščio korespondentui kadetas Jurgis tarp kitko pareiškė: "Dideliam varge ir nelaimėje man padėjo Dėdė Samas, kai aš gyvenau Vokietijoje. O dabar, reikaliui esant, aš esu pasirošęs jam tarnauti kariuomenėje. — Tiek daug gėrybių Dievas Ameriką yra apdovanojęs. Aš negaliu gi suprasti, kaip galėtų Amerikos žmonės kėsintis į valdžios santvarką. Tie žmonės, kurie taip galvoja, tegul jie nors tik vieną savaitę pagyvena Europoje ir jie pagiedotų kitokią melodiją!"

Balet-operos koncerto, įvykstančio gegužės 18 d. Capitol viešbučio didžiojoje salėje, 30 bilietų nupirko prel. J. Bal-kūnas, kuriuos perduos V. J. Atsimainymo parapijos chorui.

Liet. Katalikų Klubu narių susirinkimas šaukiamas gegužės 10 d., 7 val. vak., "Darbininko" redakcijos naujose patalpose. Visi nariai ir šiaip katalikai darbininkai kviečiami dalyvauti. Bus indomi paskaita darbininkus liečiančiais klausimais ir svarstomi kiti klubo veiklos reikalai.

Pranciškonų spaudos centrai po \$5.00 aukų atsuntė J. Yucis, Penna, ir kun. A. Senkus, N. Y.

Columbia universitete balandžio 29 d. uždaryta Pa-baltijo spaudos paroda, susilaukusi didelio susidomėjimo. Paroda čia užtruko kovo ir balandžio mėn.

Dramos akt. VITALIS ŽUKAUSKAS praves balet-operos koncerto programą gegužės 18 d. Capitol viešbučio didžiojoje salėje.

KRIAUCIAI SUSIPRATO

Reikalauja, kad Sov. Rusija atitrauktų savo kariuomenę iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos ir, kad Amalgameitų unija apsisvalytų nuo komunistų ir jų simpatikų.

Amalgameitų unijos lietuvių kriaucių 54 skyriaus balandžio 23 d. mėnesinis susirinkimas buvo labai įvairus ir triukšmingas.

Pereitam susirinkime išrinkta delegatai į Amalgameitų unijos 18-ąją dvimetinę konvenciją, kuri posėdžiaus gegužės 12-17 d.d. Atlantic City, N. J. Visi skyriai turi teisės siųsti įvairias rezolucijas, kurias delegatai svarsto, jas priima, pasilauko dėmesyje ar atmeta. Lietuvių kriaucių 54 skyrius šiame susirinkime priėmė taip pat keletą rezolucijų ir per savo delegatus patiekė konvencijai svarstyti.

Skyriaus taryba priėmė ir susirinkimui patiekė patvirtinti šias rezolucijas:

1. Rezolucija darbo valandų sutrumpinimo klausimu. Skyrius reikalauja, kad būtų dir-

Gegužės pirmosios paradas New York'e šiemet gal sutraukė tiek daugiau demonstrantų nei pernai. Nors visur budėjo policija, bet minia demonstrantų apmėtė kiaušiniiais, tuščiomis konservų dėžutėmis, iš didžiųjų namų apipylė rašalu. Buvo nešamos Amerikos ir raudonos vėliavos, pro-komunistiškai šūktai ir plakatai. Šiemet parade dalyvavo ir Bimba su savo draugais.

Juozas Skorubskis, ALT centro valdybos rūpesčiu, su savo mašina lydi tris lietuvių žvejus jų kelionėse po rytines JA Valstybes. Jų pagrindinė apsiostijimo vieta šiuo metu yra New York'e.

Juozas Ginkus savo saldinių krautuvelyje motinos dienos progą turi parengęs įvairių gražių dovanų, jų tarpe ir originalių religinių nuotaiskų paveikslų ir kryželių.

Pian. ALEKSAŠ MROZINSKAS akomponuos soistams balet-operos koncerte gegužės 18 d. Capitol viešbučio didžiojoje salėje.

bama ne 40 valandų, bet 36 valandas savaitėje.

3. Darbo viršvalandžių klausimu rezolucija.

2. Geresnio atostogų sutvarkymo rezolucija.

4. Rezolucija Amalgameitų unijos nuo komunistų apsisvalymo klausimu. Šią rezoluciją pasiūlė J. Hermanas. Kilo bruzdesys komunistuojančių narių tarpe, bet daugumai reikalaujant buvo nutarta rezoluciją svarstyti. Rezoluciją perskaitė skyriaus delegatas V. Ubara. Po trumpų diskusijų rezolucija buvo priimta.

5. Lietuvos laisvinimo klausimu rezoluciją pasiūlė J. Buivydas. Joje reikalaujama, kad Sov. Rusija tuoj atitrauktų savo okupacinę kariuomenę iš Lietuvos ir leistų mūsų kraštui nepriklausomai tvarkytis. J. Buivydas priminė, kad šią rezoluciją pasižadėjo konvencijoje ginti A. Milleris, Joint Boardo sekretorius ir iždininkas. Po gvyū diskusijų ir šio rezolucija buvo priimta.

Reikia pastebėti, kad paskutinės dvi rezolucijos buvo labai kartus pipiras komunistuojantiems skyriaus nariams, bet prieš daugumą jie šį kartą atsisilaikyti negalėjo.

Lietuvių Taryba buvo prašiusi skyriaus vėliavų lojalumo paradui. Prieš kurį laiką Ch. Kundrota pareiškė, kad kur kriauciai nedalyvauja, ten ir vėliavų duoti negalima. Tačiau šį kartą skyriaus pirmininkas V. Zaveckas be didesnių diskusijų vėliavas davė, nors kriauciai oficialiai lojalumo parade ir nedalyvavo.

Reikia pasidžiaugti, kad šiame susirinkime visais klausimais buvo vieningi katalikai, socialistai ir tautininkai. Jei šitos vienybės kryptimi ir toliau bus einama, tai skyriaus organizaciniai reikalai gerokai pasitaisy.

Brkln.

Juozas Kapočius

ruošiasi išleisti Lietuvos Vals-tybės Teatro (dramos, operos ir baletu) atsiėktiems laimėjimams atžymėti iliustruotą leidinį. Jį redaguoja Stasys Santvaras, Viktoras Andriūšis ir Henrikas Kačinskas. Redaktoriai atskiru kvietimu kreipėsi į laisvajame pasaulyje gyvenančius to teatro narius, prašydami tautos fotografijomis ir duomenimis.

P. Maružienė,

K. Motūzo sudarytomis darbo ir buto garantijomis, pereitą savaitę "New Amsterdam" laivą atplaukė iš Belgijos. Apsigyveno laikinai pas sponsorius Richmond Hill.

Juozas Sagys,

vietos visuomenininkas ir spaudos bendradarbis, po sunkios operacijos, kurią atliko dr. V. Paprockis, sugrįžo iš ligoninės ir sveiksta namuose.

Balandžio 29 ir 30 d.d.

Balfas dalyvavo metiniame Welfare and Health Conference suvažiavime, vykusiame New York'o Biltmore viešbutyje.

Dr. V. A. Dambava,

kuris lietuvių žurnalistas atstovauja Tarptautinėje Laisvųjų Žurnalistų Federacijoje, išrinktas generaliniu sekretoriumi tos federacijos JAV regiono valdyboje.

A. + A.

MIRĖ

Pranciškus Motiekaitis, 70 metų amžiaus, gvy. Bronx'e, mirė 24 d. balandžio, palaidotas iš Aušros Vartų parapijos bažnyčios balandžio 28 d. šv. Raymond'o kapinėse.

Ona Braškienė, 60 metų amžiaus, mirė balandžio 24 d., palaidota balandžio 28 d. iš Aušros Vartų parapijos bažnyčios Kalvarijos kapinėse.

BOSTONO ŽINIOS

Marijos diena

viso pasaulio lietuvių švenčiama gegužės 13 d. Kadangi tai darbo diena, Bostone ji nukeliamama į gegužės 18 d. Visi lietuviai katalikai tą dieną yra kvečiami priimti šv. komuniją ir visos dienos maldas aukoti už Lietuvą ir pasaulio taiką.

Autobusų streikas trunka jau antrą mėnuo. Vienai kompanijai pasisekė su tarnautojais susitarti ir susisiektis prasidėjo, tačiau kita ligi šiol tebe-mėgina samdyti naujus tarnautojus ir turi aštrius susidūrimus su streikuojančiais tarnautojais. Susisiektis autobusais su užmiesčiais Bostone tebėra sudarytas.

Smarkiai ruošiasi piknikui

LRKSA 94 kuopa So. Bostone smarkiai ruošiasi piknikui birželio 1 d. Numatyta gera meninė programa. Piknikas įvyks Brocktone, Romuvos parke, ir tikimasi labai daug žmonių, nes tai bus pirmas šio sezono piknikas.

Naujas Alto prezidiumas

Balandžio 25 d. įvykusiame Bostono Alto skyriaus posėdyje išrinktas naujas prezidiumas tokios sudėties: S. Michelsonas, — pirm., J. Arlauskas — vice-pirm., J. Andrius — sekret., J. Kasmauskas — kasin.

Vyčių apskrities suvažiavimas

įvyko balandžio 27 d. Athol, Mass. Iš So. Bostono buvo nuvykę J. Lola, kun. A. Kontautas ir kiti vyčių veikėjai.

Lietuvos universiteto minėjimas

įvyko balandžio 27 d. Ramovės patalpose. Susirinko gražus būrys daugiausia akademikų.

Felicia Pupėnaitė, Vilniaus operos solistė, dainuoja Aitvarų kvarteto koncerte Schwaben Hall š. m. gegužės 11 d.

METINIS AITVARŲ KVARTETO KONCERTAS

Gegužės-May 11 d., sekmadienį,

SCHWABEN HALL

474 Knickerbocker Ave. Brooklyn, N. Y.

PROGRAMOJE DALYVAUJA:

Vilniaus operos solistė

FELICIA PUPENAITE

Vilniaus dramų teatro aktorius

JUOZAS PALUBINSKAS

J. Matulaitienės vadovaujama

TAUTINIŲ SOKIŲ GRUPE

Vyrų balsų kvartetas

AITVARAI

su specialiai šiam koncertui paruoštu repertuaru.

PRADŽIA 5 VAL. P. P.

Šokiams gros JOE THOMAS orkestras

Kaina 1.50 ir 2.00 dol.

1952 m., šeštadienį, gegužės 10 d.,
6:45 VAL. VAK.

MUNICIPAL BUILDING SALEJE

EAST BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

rengiamas

Amerikos Latvių Tautinės Bendruomenės (A.L.T.S.) choro

KONCERTAS

50 asmenų choras atliks žymiausių latvių kompozitorių dainas. Choriui diriguoja vyrų okteto "Tevija" vadovas

Janis Austrums

Solo dainas atliks solistė

LUCIA KAULINA (sopranas)

PO KONCERTO ŠOKIAI IR BUFETAS

Įėjimas \$1.00.

Rengėjai šv. PETRO PAR. CHORAS

Latvių choro koncerto belaukiant

Šeštadienį, gegužės 10 d., 6:45 val. vakaro So. Bostone Municipal Building salėje mūsų visuomenei rengiamas Amerikos Latvių Tautinės Bendruomenės (ALTS) choro koncertas.

Lietuvių ir latvių tautinis ir kultūrinis bendradarbiavimas JAV ligi šiol nėra dar tinkamai išsivystęs, todėl šis koncertas Bostono kolonijoje įneša naujo vėjo dviejų brolių tautų santykiuose. Nėra abejonės, kad tokio bendradarbiavimo aibi gliminingos tautos nori. Reikia tik akstino, kuris vėl atnaujins buvusius, vieno likimo tautų kultūrinius ryšius.

baigusį Liet. Universitetą. Atidaramąjį žodį pasakė dipl. ekon. St. Lušys. Istorikas S. Sužiedėlis ir teisininkas dr. V. Cepas apžvelgė universiteto veiklą ir jo reikšmę mūsų tautai. Abiejų kalbėtojų mintis susirinkusieji išklausė labai atidžiai. Prof. J. Končius papsakėjo savo atsiminimų. Vyravo tikra akademinė nuotaika. Rašytojas St. Santvaras įjungė į programą, paskaitydamas savo eilėraščių. Minėjimo proga buvo daroma rinkliava Diepholzo liet. gimnazijos naudai. Atskaiciūs išlaidas, gimnazijai siunčiama apie \$60.

Persikėlė į Kaliforniją

A. Pulkaininkas, buv. iLietuvos pulkininkas, su žmona ir dviem dukterimis 1949 m. atvyko į Bostoną ir čia ligi šiol gyvena. Buvo pirkę namą ir neblogai įsikūrę. Dabar namą pardavė ir visa šeima išsikėlė gyventi į Los Angeles, Calif.

Laimėjo gen. Eisenhower

Respublikonų pusėje balandžio 29 d. vykusiuose kandidatų į prezidentus rinkimuose gen. Eisenhowerio kandidatūra labai stipriai rėmė abu Massachusetts senatoriai respublikonai Saltonstall ir Lodge. Iš 26 balsavimo kelių renkamų atstovų 27 išrinkti Eisenhowerio šalininkai. Iš dešimties skiriamųjų daugumas nepasiskė už ką balsuos, tačiau manoma, kad daugumas jų rėms Eisenhowerį. Taft turi tik du aiškius atstovus, o Eisenhower—aikius dvidešimt aštuonis. Balsų gavo — Eisenhower 252,997, Taft — 108,616.

Demokratų pusėje tik Kefauver buvo išstatytas ir gavo 27,000 balsų. 15,000 demokratų balsų paduota už Eisenhowerį. Visi demokratų delegatai į konvenciją yra gub. Dever kontrolė.

Socialistų šventė

įvyksta gegužės 11 d. Ta proga rengiamas nemažas koncertas Municipal Building salėje 2:30 val.

Išleido Ted Williams

Ižymus Boston Red Sox baseball žaidėjas Ted Williams išvyko į kariuomenę. Jo išleistųjų proga kalbas sakė pats gubernatorius ir daug kitų įžymybių.

Vestuvės

šv. Petro liet. parapijos bažnyčioje susitokė:

Bal. 19 d. Lorencija Žiupsnytė su Alb. Aberle,

Bal. 20 d. Eleonora Stakauskaitė su Elmer McLeod.

Bal. 26 d. Anelė Švelnytė su Jonu Perviku.

Gimė

Balandžio 27 d. pakrikštyti: Povilas - Kazimieras, sūnus Benjaminio ir Klementinos (Jodvigaitės) Jogminų, gvy.6 Treseott St. Dorchester.

Povilas - Vincentas, sūnus Broniaus ir Evelinos (Kazlauskaitės) Valiūnų, gvy. 1776 Columbia Rd.

Š. m. gegužės 18 d., 3 val. po pietų

CAPITOL VIESBUČIO DIDŽIOJOJ SALEJ,

8 Ave. ir 51 St., New York'e

ruošiamas

PASKUTINIS ŠI PAVASARJ

BALETO-OPEROS KONCERTAS

PROGRAMĄ ATLIKS:

A. Dambrauskaitė, Lietuvos valstybės operos solistė,

Aldona Šlepetytė, Baletu solistė

Ip. Nauragis, Lietuvos valstybės operos solistas,

Alf. Liepinas, Baletu solistas.

Akompanuos Al. Mrozinskas.

Programą praves dramų aktorius Vitalis Zukauskas.

VISI MALONIAI KVIECIAMI DALYVAUTI

Bilietų kaina 2.50; 2.00; 1.50 ir 1.00 dol.

Bilietai gaunami "Darbininke" pas J. Ginkū, J. Sodaity ir BALFe.